Miljøgodkendelse

Svineproduktion

Tangevej 7, 6690 Gørding

25.5.2020

Teknik & Miljø

Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE
Natur & Vandmiljø
Torvegade 74
6700 Esbjerg
Telefon: 7616 1616
E-mail: miljo@esbjergkommune.dk
Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 19/29234
Sagsansvarlig: Anli
Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING **4**
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION **5**
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER 5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR 5
UDNYTTELSE OG BORTFALD 9
REVURDERING 9
MEDDELELSESPLIGT 9
ØVRIGE FORHOLD 10
OFFENTLIGGØRELSE 10
KLAGEVEJLEDNING 10
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING **12**
INDLEDNING 12
BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET 12
Husdyrbrugets beliggenhed 12
Driftsbygninger 14
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal 15
Foder 17
Husdyrgødning 18
Ressourceforbrug 20
Affald 21
Spildevand/restvand 22
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM. 24
Lugt 24
Støj og rystelser 27
Støv, fluer og skadedyr 34
Lys 35
Driftsforstyrrelser og uheld 35
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF LANDSKAB OG NATUR 37
Landskab og kulturmiljø 37
Ammoniakpåvirkning af naturområder 39
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter) 44
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) 45
OPHØR 50
ALTERNATIVE MULIGHEDER 51
BEFOLKNINGEN OG MENNESKERS SUNDHED 51
BIOLOGISK MANGFOLDIGHED MED SÆRLIG VÆGT PÅ KAT 1- OG 2 NATUR SAMT BILAG 4 ARTER 51
BEMÆRKNINGER I FORBINDELSE MED INDLEDENDE ANNONCERING AF DET ANSØGTE PROJEKT 53
HØRING 53
SAMLET VURDERING 55
BILAG 1 56
BILAG 2 59
BILAG 3 69

Indledning

Miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrproduktionen på Tangevej 7, 6690 Gørding i Esbjerg Kommune, samt danner grundlag for tilladelse til etablering af 2 nye siloer samt en vaskeplads på ejendommen. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, landskab, jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

På baggrund af ansøgningen inklusiv den udarbejdede miljøkonsekvensrapport har Esbjerg Kommune foretaget en samlet vurdering af ansøgningen. Denne vurdering fremgår af afsnittet *miljøteknisk beskrivelse og vurdering.* Af afsnittet fremgår også en begrundelse for de stillede vilkår.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. I forbindelse med den offentlige høring er der kommet bemærkninger fra to naboer. De indkomne bidrag, og Esbjerg Kommunes bemærkninger til disse, fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering under afsnittet ”høring”.

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at svinebruget på Tangevej 7, 6690 Gørding kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter:

- Et uændret produktionsareal på 3.456 m^2.
- Etablering af 2 stk. kornsiloer á 7.200 m^3, som placeres umiddelbart vest for stalden.
- Lovliggørelse af vaskeplads på ca. 300 m^2

Godkendelsen meddeles efter § 16a i lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.(husdyrbrugloven).

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Tangevej 7, 6690 Gørding, matrikel nr. 3a m.fl. Tange By. Ejendomsnummeret er 5610309538. Bedriftens CVR nr. er 28115458 og CHR nr. er 67205. Husdyrbruget ejes og drives af Bakkebo Landbrug ApS, Hovedvej A1 26, 6740 Bramming.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 212173. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m^2
Stald 1	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.440
Stald 2	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	2.016

Indretning og drift

2. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.

3. Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes, så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

4. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

5. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Energi- og vandforbrug

6. Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

7. Ventilationsanlægget skal kontrolleres 1 gang pr. år af autoriseret firma. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

8. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.

9. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

10. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

11. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.

12. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Spildevand

13. Olieudskilleren skal tilmeldes tømningsordning for sandfang- og olieudskillere.

Ammoniakfordampning

14. Alle gyllebeholdere skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

15. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

Lugt

16. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

17. Ventilationsanlægget skal indrettes som beskrevet i den udførte OML-beregning, hvilket betyder at:
    - Afkastet skal ske lodret gennem skorsten uden afdækning.
    - Placering af afkast skal være som angivet på kort 6.
    - Afkasthøjden skal være følgende:
        - Afkast 1-10: Minimum 6,8 m over terræn.
        - Afkast 11-20: Minimum 8,0 m over terræn.
        - Afkast 21-48: Minimum 8,8 m over terræn.
    - Afkasthastigheden skal være minimum 11,7 m/s.

    Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende fremskaffe dokumentation for, at kravene til ventilationsanlægget, som er forudsætningerne for OML-beregningen opfyldes fx via data fra ventilationsfirma eller tilsvarende.

Støj

18. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt– målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel, det vil sige også støj fra andet end faste tekniske installationer.

19. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

20. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne

konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

21. De nye fodersiloer med tilhørende blæsere og andet skal etableres således, at der i den daglige drift ikke opstår tillægsgivende tydelige hørbare toner.

22. Det skal sikres, at lydeffektniveauerne og frekvenssammensætningen af de planlagte blæsere m.m., ikke overstiger det i kortlægningen forudsatte støjniveau for ventilatorer.

Støv

23. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

24. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

25. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

26. For at undgå lysgener skal lyset slukkes, når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.

Landskabelige værdier

27. Siloerne (bygning 20 og 21, jf. tabel 2) skal placeres som angivet på kort 2.

28. Siloernes højde med tilhørende kornfremføring må ikke overstige 24,00 m over terrænhøjden og diameteren på hver silo må ikke overstige 22,85 m.

29. Siloerne skal opføres i galvaniseret og umalet stål.

30. Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på kort 8. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en iblandet andel af hvidpilen Salix alba Saba på minimum 20 %.

31. Hegnet skal etableres førstkommende plantesæson efter den første silo er opført.

32. Hegnet må efter forudgående aftale med Esbjerg Kommune, Miljøafdelingen, flyttes til en anden placering, hvis denne placering yder tilsvarende afskærmende effekt.

33. Der må ikke ske tilstandsændringer i det beskyttede sten og jorddige. Såsom kørsel på diget, bortpløjning af digefoden eller plantning på diget.

34. Det med blåt anførte hegn på kort 8 skal bevares og vedligeholdes.

Uheld

35. Beredskabsplanen, der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Ophør

36. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Revurdering

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 39 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage første revurdering i 2028.

Meddelelsespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Der er ikke taget stilling til udledningen af tag- og overfladevand fra eksisterende byggeri. Der kan såfremt det viser sig nødvendigt pga. hydraulisk overbelastning af vandløbet, blive meddelt påbud om afhjælpende foranstaltninger.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlig afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 29. maj 2020 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunens hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø-og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 26. juni 2020 kl. 23:59.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger sig på med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen
Miljøgodkendelsen indeholder opførelse af byggeri, der vurderes ikke at være erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af svineproduktionen. Derfor kan du jf. § 81 i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., først udnytte godkendelsen efter klagefristens udløb.

Som udgangspunkt har en eventuel klage opsættende virkning, således at godkendelsen først kan udnyttes, når Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet endelig afgørelse i sagen. Det vil være Miljø – og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om, hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Tangevej 7, 6690 Gørding har søgt om miljøgodkendelse af eksisterende produktion af svin. Samtidig opføres to kornsiloer á 7.200 m³.

Denne del af godkendelsen indeholder en nærmere beskrivelse af det ansøgte og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som ansøgningen giver anledning til.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i ansøgningen inklusiv miljøkonsekvensrapporten samt de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning[1]. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til gener for omkringboende (lugt, støj, støv, fluer m.v.), og dels i forhold til påvirkning af miljø, natur og landskab.

Beskrivelse af husdyrbruget

Bakkebo Landbrug ApS ønsker sin eksisterende svineproduktion på Tangevej 7, 6690 Gørding miljøgodkendt efter stipladsmodellen. Samtidig opføres 2 stk. kornsiloer á 7.200 m³ og der lovliggøres en ca. 300 m² vaskeplads.

På vegne af ansøger har SvineRådgivningen den 18. juli 2019 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen er der også indsendt en miljøkonsekvensrapport.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt. Det endelige ansøgningsskema har nr. 212173 og er version 4.

Bakkebo Landbrug ApS ejer og driver en række øvrige ejendomme med dyrehold. Der er ingen af disse ejendomme, som ligger i nærheden af Tangevej 7, og derfor vurderes ejendommen ikke at være teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme. Flytning af foder mellem denne ejendom og andre ejendomme under samme bedrift gør ikke, at de er teknisk forbundet (jf. afgørelse fra Natur og Miljøklagenævnet).

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "23-020-320 Landområde ved Tangeris" i Esbjerg Kommuneplan 2018-2030. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende. Overflødige bygninger kan bruges til andet formål såfremt det ikke kræver om- eller tilbygning.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

[1] Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 718 af 8. juli 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 760 af 30. juli 2019 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

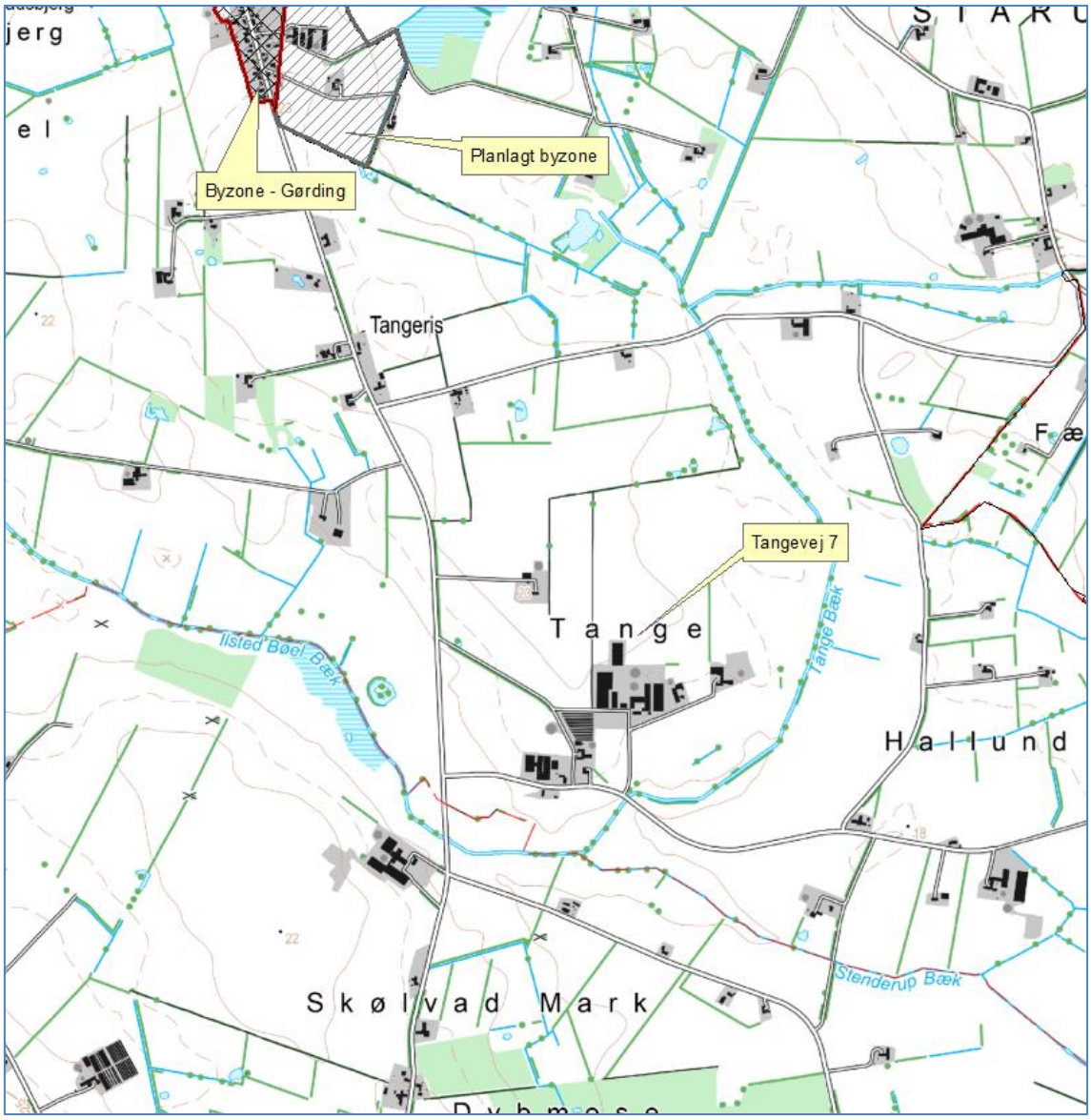

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger ca. 1.775 m fra eksisterende byzoneområde (Gørding). Nærmeste samlet bebyggelse ved Fællesmark ligger ca. 1.825 m fra husdyrbruget. Nærmeste nabo (Tangevej 9) ligger ca. 125 m fra husdyrbruget (målt fra nærmeste gyllebeholder).

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

De gældende afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel. Afstanden er målt fra nærmeste stald eller gyllebeholder, hvis ikke andet er angivet.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	125 m	Tangevej 9	50 m
Lokalplanområde	2.400 m	Gørding	50 m
Byzoneområder	1.775 m	Gørding	50 m

Sommerhusområde	>2000 m		50 m
Naboskel	60 m	Naboskel vest for stalden	30 m
Beboelse på samme ejendom	50 m		15 m
Levnedsmiddelvirk-somhed	>500 m		25 m
Almen vandindvin-dingsanlæg	1.800 m		50 m
Ikke almen vandind-vindingsanlæg	285 m	Markvandsboring	25 m
Vandløb	295 m	Tange Bæk	15 m /100 m for gyllebe-holder til åbent vandløb
Dræn	>15 m		15 m
Sø	600 m		15 m/100 for gyllebehol-der til sø > 100m^2
Offentlig vej	100 m	Privat fællesvej Tangevej	15 m
Kategori 1 og 2 natur	4,2 km		10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder de gældende afstandskrav.

Driftsbygninger

Der søges om miljøgodkendelse af den eksisterende uændrede slagtesvineproduk-tion. Der opføres desuden 2 stk. stålsiloer á 7.200 m³ til korn i tilknytning til den eksisterende foderfabrik. Der er etableret en 300 m² vaskeplads umiddelbart vest for den lille gylletank, som søges lovliggjort samtidig.

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i nedenstående tabel.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
1	Stuehus	225 m^2
2	Halmlade	672 m^2
3	Værksted	704 m^2
4	Personalerum	221 m^2
5	Maskinhus	280 m^2
6	Lade	60 m^2
7	Halmlade	722 m^2
8	Halm- og foderlade samt evt. maskinhus	2.490 m^2
9	Bilgarage	64 m^2
10	Klargøringshal	705 m^2
11	Kornlade/fodercentral	4.228 m^2
12	Overdækket gyllebeholder	476 m² / 1.970 m^3
13	Overdækket gyllebeholder	753 m² / 3.090 m^3
14	Slagtesvinestald	2.000 m^2
15	Slagtesvinestald	3.010 m^2
16	Overdækket gyllebeholder	924 m² / 5.400 m^3
17	Eksisterende fortank	14 m² / 30 m^3
18	Fortank	28 m² / 150 m^3
19	**Ny** vaskeplads (lovliggørelse)	300 m²
20	**NY** Kornsilo	7.200 m³
21	**NY** Kornsilo	7.200 m³
22-23	2 stk. fodertanke (procestanke) á 99 m³	2 stk. á 99 m³

24	Fodertank til færdigvarer	99 m³

Tabel 2: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 2.

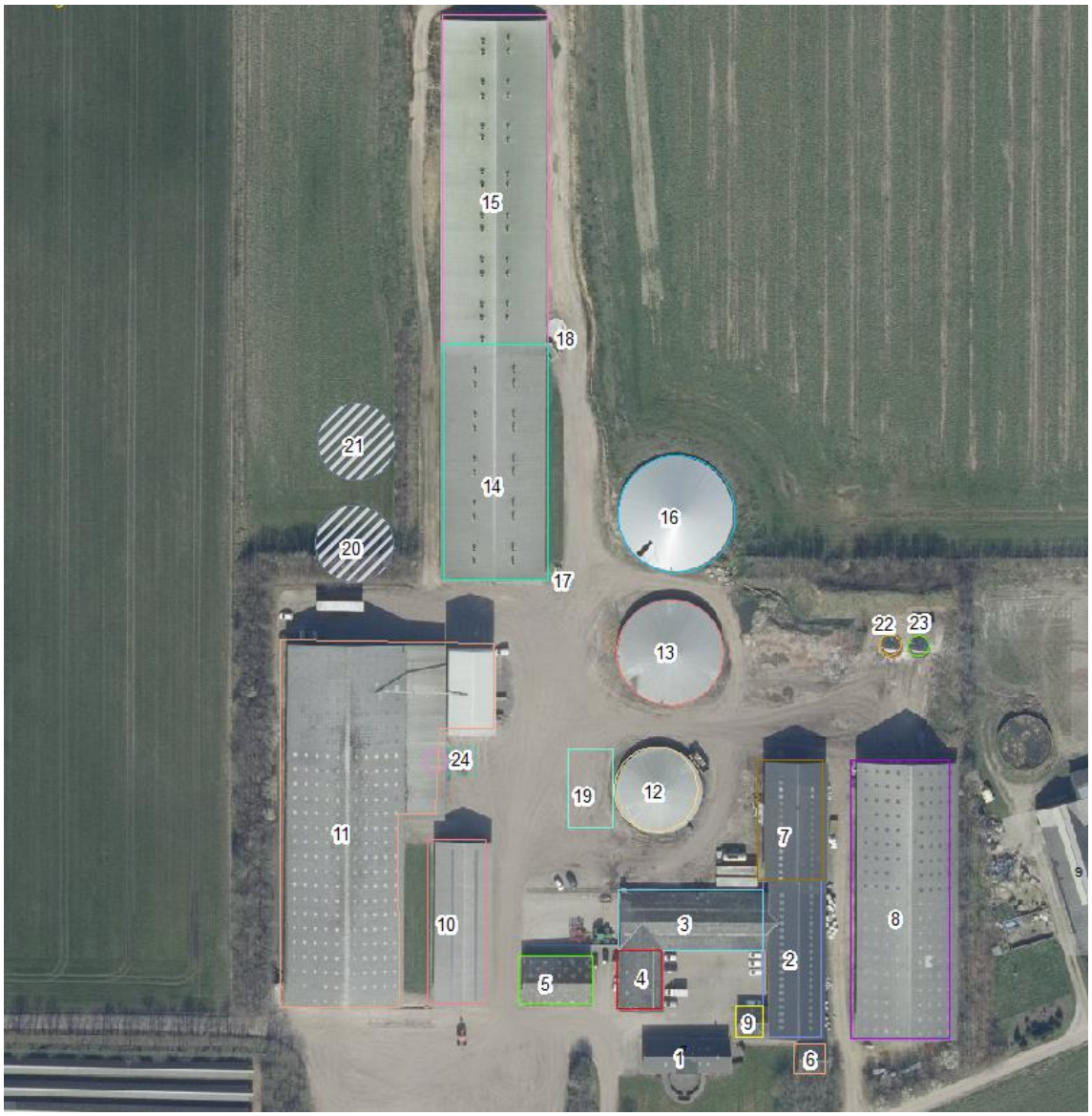

Kort 2: Situationsplan

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen er der for hvert staldafsnit angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal. Oplysningerne fra ansøgningen fremgår af nedenstående tabel.

Af § 34 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år. Ansøgningen indeholder derfor oplysninger om både ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	**Staldstørrelse (m^2)**	**Ventilation**	**Kildehøjde**	**Produktion**	**Antal måneder udegående**	**Produktionsareal (m^2)**
			Ansøgt drift			
Slagtesvinestald 2	2981	Mekanisk ventilation	6 m	(#182900) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2016
Slagtesvinestald 1	2122	Mekanisk ventilation	6 m	(#182902) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	1440
Sum						**3456**
			Nudrift			
Slagtesvinestald 2	2981	Mekanisk ventilation	6 m	(#182901) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2016
Slagtesvinestald 1	2122	Mekanisk ventilation	6 m	(#182903) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	1440
Sum						**3456**
			8 års drift			
Slagtesvinestald 1	2122	Mekanisk ventilation	6 m	(#182909) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	1440

Tabel 3: Oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal

Nudrift og 8 års drift:
I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Miljøgodkendelse efter §12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug til udvidelse af svineproduktionen med efterfølgende tillæg. Afgørelsen er meddelt den 24. februar 2016 og tillæggene er fra juni og december 2016 og juli 2017.

Slagtesvinestald 1
Slagtesvinestald - 10 sektioner á 144 kvm produktionsareal pr. sektion.

Vådfoderkrybbe samt alle gangarealer udtaget i nudrift og ansøgt. Stalden indgår uændret i 8. års driften. Produktionsarealet er således inddateret ens og uændret i 8. års drift, nudrift og ansøgt drift.

Slagtesvinestald 2
Slagtesvinestald - 14 sektioner á 144 kvm produktionsareal pr. sektion.

Vådfoderkrybbe samt alle gangarealer udtaget i nudrift og ansøgt. Stalden indgår ikke i 8. års driften. Produktionsarealet er således inddateret ens og uændret i nu- og ansøgt drift.

Esbjerg Kommune har foretaget en gennemgang af oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt.

Produktionsarealet fremgår af kortet nedenfor.

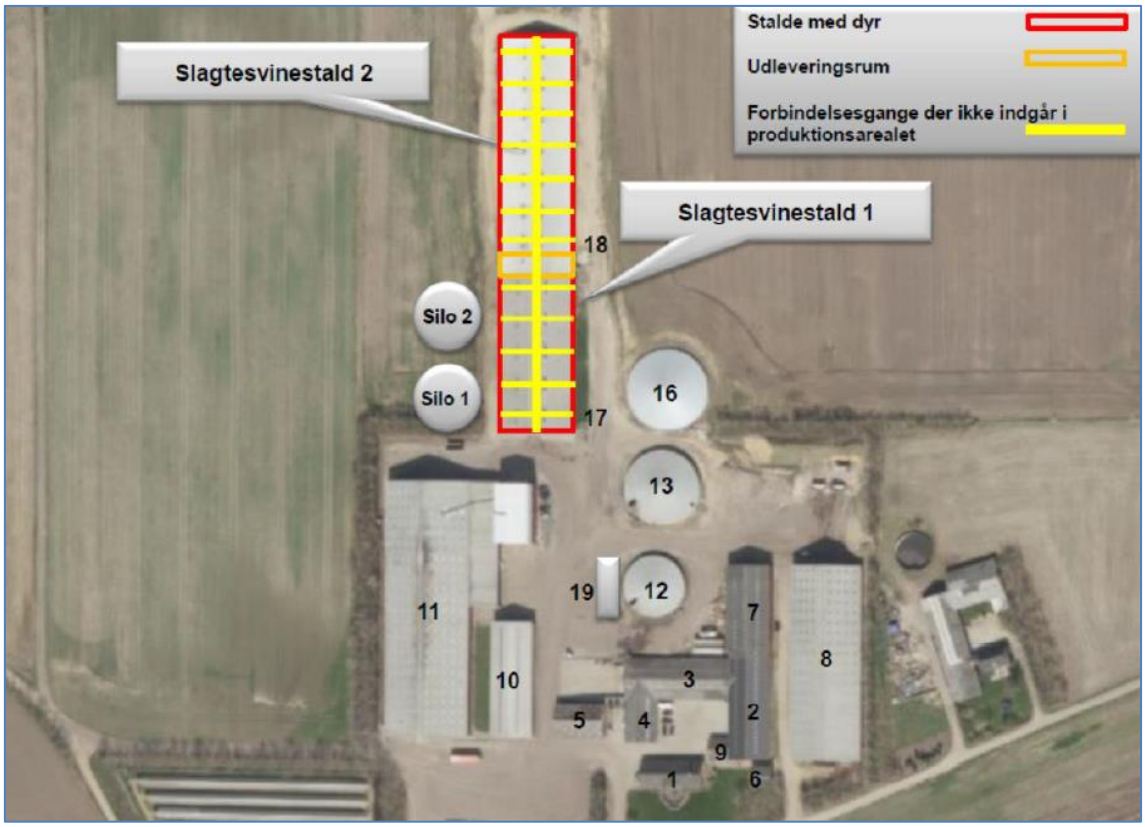

Kort 3: Angivelse af produktionsareal

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

I godkendelsen stilles der vilkår til produktionsarealet størrelse, samt til dyretypen og staldsystemet i de enkelte staldafsnit.

Foder

Produktionen anvender færdigfoder der produceres på egen foderfabrik, som ligger på samme adresse. Foderfabrikken lagrer og forarbejder råvarer, der anvendes til foderblandingerne på alle ejers ejendomme.

Foderet til husdyrproduktionen på Tangevej 7 pumpes til stalden fra foderfabrikken – klar til udfodring.

Der er i 2017 anmeldt og etableret brødtanke på ejendommen til fremstilling af foder i form af flydende brødaffald. Brødtankene (nr. 22 og 23) ligger i gårdspladsen nord for bygning nr. 8, se kort 2. Brødtanken (nr. 24) der anvendes til husdyrproduktionen på ejendommen ligger øst for foderladen, bygning 11.

Brødaffaldet flyttes fra tankene ved bygning 8 med tankvogn til tanken øst for foderladen, bygning 11, hvorfra det pumpes til opblanding i vådfodertanken og udfordres.

Der ansøges om etablering af to nye stålsiloer af mærket Sukup tidl. Dancorn til opbevaring af korn. Der er tale om to identiske amerikanersiloer, -diameter 22,8 m og højde 24 m inkl. foderfremføring med et rumfang på 7.200 m³ pr. stk. Siloerne

anvendes til lagring af korn, der anvendes til foderfremstilling. Siloerne placeres i tilknytning til anlægget med direkte forbindelse til foderfabrikken. Der etableres korngrav, hvori kornet tippes af ved levering, og løftes til fordeling i lageret med kopelevator. Der tørres ikke korn i siloerne, men kornet kan beluftes og omrøres for at imødekomme evt. temperaturudsving og dannelse af kondens i råvaren.

Illustration af projektet fremgår af kort 4.

Kort 4: Illustration af kornsiloer, fremføring m.m.

Foderet lagres i udendørs-/indendørs siloer og tilsætningsfoder samt lign. råvarer (sækkevarer) opbevares i eksisterende foderlader.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen er der oplyst følgende om lager og gødningstype:

Opbevaringslagre					
Navn	**Lagertype**	**Yderligere oplysninger**	**Bedste tilgængelige opbevaringsteknik**	**Dimension**	**Areal (m^2)**
			Ansøgt drift		
Gyllebeholder - 5400 kbm	Flydende	Elementtank år 2016	Etableret med fast overdækning.		924
Gyllebeholder - 3090 kbm	Flydende	Elementtank år. 2012	Etableret med fast overdækning.		753
Gyllebeholder - 1970 kbm	Flydende	Elementtank år 1993	Eftermonteret med fast overdækning.		476
Fortank - 30 kbm	Flydende				28
Fortank - 30 kbm	Flydende				14
			Nudrift		
Gyllebeholder - 5400 kbm	Flydende	Elementtank år 2016	Etableret med fast overdækning.		924
Gyllebeholder - 3090 kbm	Flydende	Elementtank år. 2012	Etableret med fast overdækning.		753
Gyllebeholder - 1970 kbm	Flydende	Elementtank år 1993	Eftermonteret med fast overdækning.		476
Fortank - 30 kbm	Flydende				28
Fortank - 30 kbm	Flydende				14
			8 års drift		
Gyllebeholder - 3090 kbm	Flydende	Elementtank år. 2012	Etableret med fast overdækning.		753
Gyllebeholder - 1970 kbm	Flydende	Elementtank år 1993	Eftermonteret med fast overdækning.		476
Fortank - 30 kbm	Flydende				14

Tabel 4: Oversigt over opbevaringslagre og gødningstyper.

Husdyrgødningen opbevares i fortank, gyllebeholdere med fast overdækning og i kanaler under staldene. Den samlede opbevaringskapacitet i ejendommens gyllebeholdere svarer til ca. 10.460 m³.

Ekstern opbevaringskapacitet benyttes om nødvendigt for at sikre at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstoffer opfylder den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet, så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. I forbindelse med miljøtilsyn på husdyrbruget vil Esbjerg Kommune sikre, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Alle gyllebeholderene er overdækket med teltdug, og dette fastholdes med vilkår.

Ressourceforbrug

Husdyrbrugets ressourceforbrug i nudrift, såvel som ansøgt drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	Nudrift*	Ansøgt**
El	200.000 kWh	177.240 kWh
Vand	17.200 m^3	13.300 m^3
Dieselolie/fyringsolie	7.750 l	7.750 l
Fyringsolie	5.000 l	5.000 l

Tabel 5: Energi- og vandforbrug

**Anslåede værdier for svineproduktionen fra § 12 godkendelsen fra februar 2016*

***Beregnet værdi ud fra faktiske forbrugstal på ejers lignende produktioner*

Energiforbrug

Der er i forbindelse med §12 godkendelsen i februar 2016 alene vurderet på anslåede forbrugstal for både el, vand og olie. På adressen ligger ejers foderfabrik der formaler, blander og håndterer tørfoderblandinger samt brødaffald, der efterfølgende fordeles mellem alle ejers slagtesvineproduktionsejendomme.

Forbruget til hhv. vand, el og olie på adressen kan derfor være vanskeligt at opdele mellem husdyrproduktionen og foderproduktionen. Ovenfor er opgivet de anslåede værdier beregnet og sammenlignet med lignende produktioner på andre ejendomme i ejers selskaber.

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Ejendommen har male-blande faciliteter, hvorfra der leveres færdigvarer til udfordring på andre ejendomme. Male-blandefaciliteterne bidrager altså voldsomt til det samlede energiforbrug på ejendommen. Ovenfor er derfor oplyst en beregnet værdi for elforbruget opgjort ud fra faktiske forbrugstal på ejers lignende produktioner.

Der anvendes dieselolie til oliebrænder ved udtørring af stalde. Der tankes også maskiner og lastvogne på adressen – deraf et ret omfattende forbrug oplyst i forbindelse med seneste godkendelse. Det anslås, at ca. 7.750 l er anvendt til udtørring af stalden, forbruget er sammenholdt med ejes andre slagtesvineproduktioner og fordelingen mellem maskiner/varmekanoner fastlagt på baggrund af identiske produktioner med lignende drift.

Ansøger vurderer ikke, at den ansøgte omlægning fra dyreenheder til produktionsareal, vil medføre ændringer af produktionens nuværende energiforbrug. Besætningens elforbrug følges kvartalsvis, og der laves opfølgning på afvigelser.

Dieselolie opbevares i to stk. 5.900 l olietanke fra 2006, som er placeret i den sydlige ende af maskinhuset (bygning 10) og i 1.200 l olietank fra 2006, som er placeret i den nordlige ende af kornladen (bygning 11). Fyringsolie opbevares i 1.800 l olietank fra 2006, som er placeret i garagen (bygning 9). Alle tanke er placeret på fast bund uden afløb.

I senere afsnit om driftsforstyrrelser og uheld er taget stilling til risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af olier og kemikalier.

Olietanke er omfattet af olietankbekendtgørelsen[2] om indretning, etablering og drift af heraf.

[2] Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Vandforbrug
Der er i forbindelse med §12 godkendelsen i februar 2016 vurderet på anslåede forbrugstal før etableringen af den sidste slagtesvinestald– herover er oplyst et tilpasset forbrug beregnet ud fra faktisk aflæsning samt erfaringer med identiske produktioner i ejers selskab.

Vand anvendes i produktionen til opblanding af vådfoder, drikkevand samt rengøring. Produktionen har et anslået forbrug i svinestaldene svarende til ca. 13.300 m³ og ejendommen er tilkoblet byvand.

Ejendommen har ingen markvandingstilladelser.

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Ejendommen håndterer brødaffald som forarbejdes og opløses i vand. Det flydende brødaffald anvendes som svinefoder og leveres til udfordring på denne og andre slagtesvineejendomme. Faciliteterne bidrager altså voldsomt til det samlede vandforbrug på ejendommen! Ovenfor er derfor oplyst en beregnet værdi for vandforbruget i produktionen opgjort ud fra faktiske forbrugstal på ejers lignende produktioner.

Ansøger vurderer ikke, at den ansøgte omlægning fra dyreenheder til produktionsareal, vil medføre ændringer af produktionens nuværende vandforbrug. Besætningens vandforbrug følges kvartalsvis, og der laves opfølgning på afvigelser.

Der stilles vilkår om, at årlig registrering af vand- og energiforbruget. Der udover stilles der vilkår om kontrol og service af ventilationsanlægget.

Der er redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedr. "bedst tilgængelig teknik" (BAT).

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det oplyste forbrug af ressourcer ligger indenfor rammerne af, hvad der må forventes i forhold til det ansøgte.

Affald
Der sker ingen ændring i dyreholdet i nærværende godkendelse, og derfor vil der ikke ske væsentlige ændringer i typen eller mængderne af affald herfra.

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingsegnet affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringsegnet affald (asbestholdige byggemateriale).

Forbrændingsegnet affald, herunder bl.a. pap, papir og plastik fra produktionen opbevares indtil aflevering på modtageplads.

Ikke forbrændingsegnet affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke-forbrændingsegnet affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald, bortskaffes det til kommunal modtagestation.

Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Medicinrester afleveres på apotek eller til dyrlægen. Kanyler og skarpe genstande (fx skalpeller) samt tomme medicinflasker opbevares på ejendommen i brudsikker og tæt emballage indtil aflevering på kommunal modtagerstation.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer eller spraydåser opbevares i forrum indtil aflevering på kommunal modtagerstation.

Døde dyr opbevares ved siden af gyllebeholder, bygning 12. De opbevares overdækket på spalter, og anmeldes til DAKA indenfor 24 timer efter dødsfald. Afhentning sker efter behov.

Husdyrbrug er omfattet af Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald samt regulativ for erhvervsaffald. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalier.

Der opbevares spildolie i ejendommens værksted, bygning 3. Spildolien er forsvarligt lagret i tromler, der er placeret i spildbakker. Olien afhentes af autoriseret renovatør til genbrug. Der forventes ikke større mængder spildolie i ansøgt drift.

Husdyrbrug er omfattet af Esbjerg Kommunes regulativ for husholdningsaffald samt regulativ for erhvervsaffald. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalier.

Spildevand/restvand

Sanitært spildevand
Der er ikke toilet i driftsbygningerne.

Processpildevand
Spildevandet fra bedriften består af rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldanlægget.

Processpildevandet fra husdyrbruget ledes til fortanken, hvor det afhentes til afgasning på biogasanlæg. Dette omfatter 550 m³ fra vask af stalde samt 1.660 m³ drikkevandsspild. Drikkevandsspildet er inkluderet i normproduktionen af gylle. Rengøringsvandet fra vask af stalde ledes i gyllekanalerne.

Vaskeplads
Fra rengøring af maskiner anslås en årlig mængde rengøringsvand på ca. 400-500 m³. Det er en stigning på op til 100 %, hvilket skyldes, at der er etableret en vaskeplads til vask af maskiner og lastvogne. Dette rengøringsvand ledes til gyllebeholder.

Overfladevand

Alle overfladearealer mellem bygningerne er blevet asfalteret. Overfladevand herfra ledes til et forsinkelsesbassin på ca. 1.000 m³, som er placeret øst for gyllebeholderne.

Tagvand
Tagvandet fra de ældre bygninger (nr. 1-4, 6,7, 9 og 10) ledes til dræn syd for ejendommen med udløb til Tange Bæk. De øvrige større driftsbygningers tagvand ledes til faskiner (se kort 5).

Hvis tagvand fra de øvrige bygninger på et senere tidspunkt ønskes afledt til vandløb, forudsætter dette en udledningstilladelse.

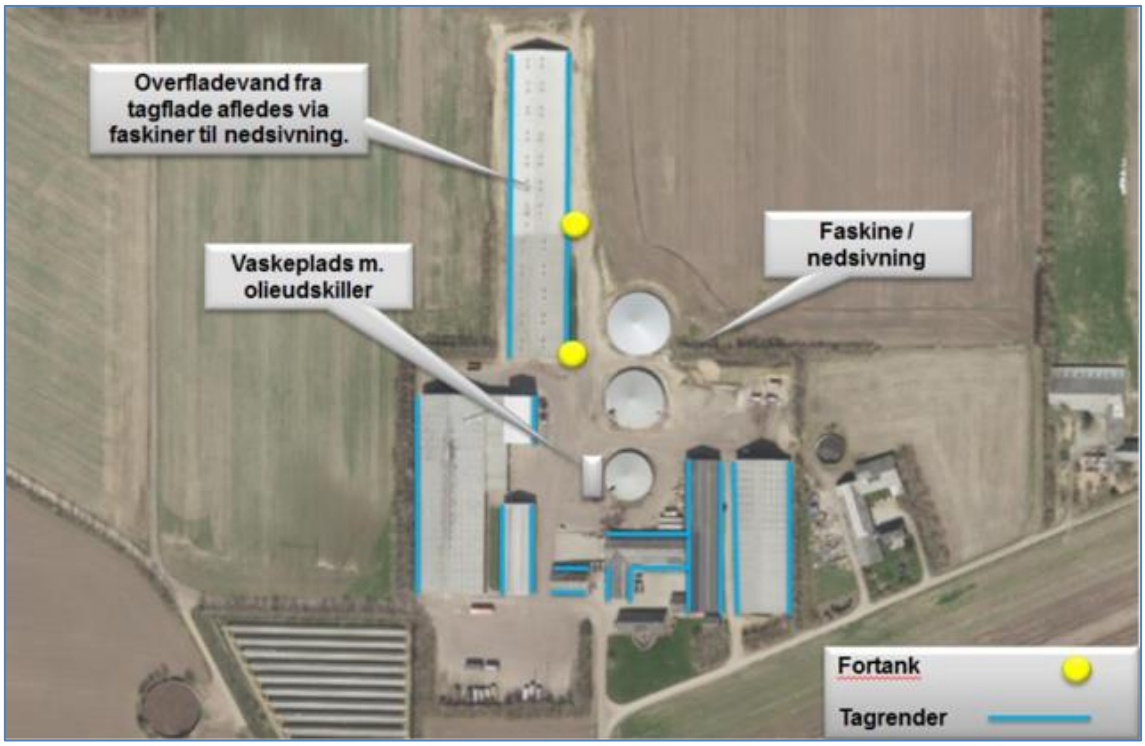

Kort 5: Afløbsforhold

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme uden ændringer.

Alle stalde er opført iht. gældende lov og afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand via faskiner til dræn er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Esbjerg Kommune har i forbindelse med tidligere godkendelser af bygningsmassen vurderet og godkendt afledningsforholdene.

Ansøger har siden sidste godkendelse opført vaskeplads i området vest for ejendommens mindste gylletank. Pladsen er asfalteret og monteret med olieudskiller og spildevandsafløb til gylletank. Olieudskilleren skal tilmeldes tømningsordning for sandfang og olieudskillere, jf. regulativ for erhvervsaffald. Der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra lys, fluer og andre skadedyr. Særligt i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld er der risiko for påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.

Påvirkning af landskabet samt den omgivende natur behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af landskab og natur.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Gylle hentes af biogasselskab fra fortanke, og afgasset biogasgylle returneres i gyllebeholderene, som er forsynet med teltoverdækning.

Gyllebeholderne omrøres kun forud for udbringning af husdyrgødning på markerne.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af ejendommens gyllebeholdere.

I husdyrloven er der fastlagt genekriterier for lugt. Genekriterierne er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed over for lugt. F.eks. vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder.

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Genekriteriet for eksisterende eller fremtidigt byzoneområde er 5 OU/m^3, mens genekriteriet for samlet bebyggelse er 7 OU/m^3. Genekriterie for nabobeboelse er 15 OU/m^3, og dette genekriterie gælder udelukkende til ejendomme uden landbrugspligt.

Beregninger i it-ansøgningen viser, at genekriteriet til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt på Tangevej 9 ikke kan overholdes efter ny lugtmodel. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning kan ansøger vælge at lade lugtberegningerne i it-ansøgningen erstattes af mere detaljerede lugtspredningsberegninger efter OML-modellen.

I ansøgningen på Tangevej 7 er der netop indsendt en beregning efter beregningsmodellen OML-multi. Beregningsmodellen er en atmosfærisk spredningsmodel, der beskriver lugtens udbredelse i nærområdet, og dermed kan illustrere hvilke konsekvenser med hensyn til lugt projektet får for nabobeboelserne, samlet bebyggelse, byzone m.v.

Modellen beregner hvilken lugtkoncentration, der findes i en række afstande fra staldene, hvor der tages hensyn til hver enkelt stalds lugtemission, placering af ventilationsafkast, meteorologiske data, nærliggende bygninger og nabobeboelsernes placering i forhold til staldene.

Forudsætning for beregninger:
Der søges om en tilladelse til en årlig produktion fra 3.456 m². På baggrund af et samlet produktionsareal på 365.802 m² beregnes den samlede lugtemission til 100.224 OU/s, se tabellen herunder.

Ansøgt drift

Staldafsnit

	ProduktionsId	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m^2)
Slagtesvinestald 2	182900	0	28224,0	58464,0	0	28224,0	58464,0	2016
Slagtesvinestald 1	182902	0	20160,0	41760,0	0	20160,0	41760,0	1440
Sum			**48384**	**100224**		**48384**	**100224**	

Tabel 6: Lugtemission fra staldanlæg

I OML-beregningen indgår følgende data om afkast og ventilationsforhold.

	Stald 1	Stald 2
Skorstenshøjde over terræn	6,8 m (afkast 1-10) 8,0 m (afkast 11-20)	8,8 m
Generel bygningsmæssig højde (m)	8,6	8,6
Antal ventilationsafkast (stk.)	20 (Afkast 1-20)	28 (afkast 21-48)
Indre afkastdiameter (m)	0,65	0,65
Ydre afkastdiameter (m)	0,66	0,66
Antal stipladser pr. afkast	125	125
Luftmængde m^3/stiplads	112	112
Luftmængde m^3/time/afkast	14.000	14.000
Afkasthastighed (m/s)	11,7	11,7
Temperatur	20°	20°
Samlet lugtbidrag fra anlægget (OU/s)	41.760	58.464
Lugtbidrag pr. ventilationsafkast (OU/s)	2.088	2.088

Tabel 7: Oplysninger om ventilationsafkast

Ansøger oplyser, at ventilationsydelsen og temperaturen er indregnet ud fra "Standardtal for lugtemission fra danske svinestalde om sommeren" (meddelelse nr. 742). Lugtemissionen er jævnt fordelt pr. afkast i de enkelte stalde.

Afkast fra staldene på Tangevej 7 har følgende placering:

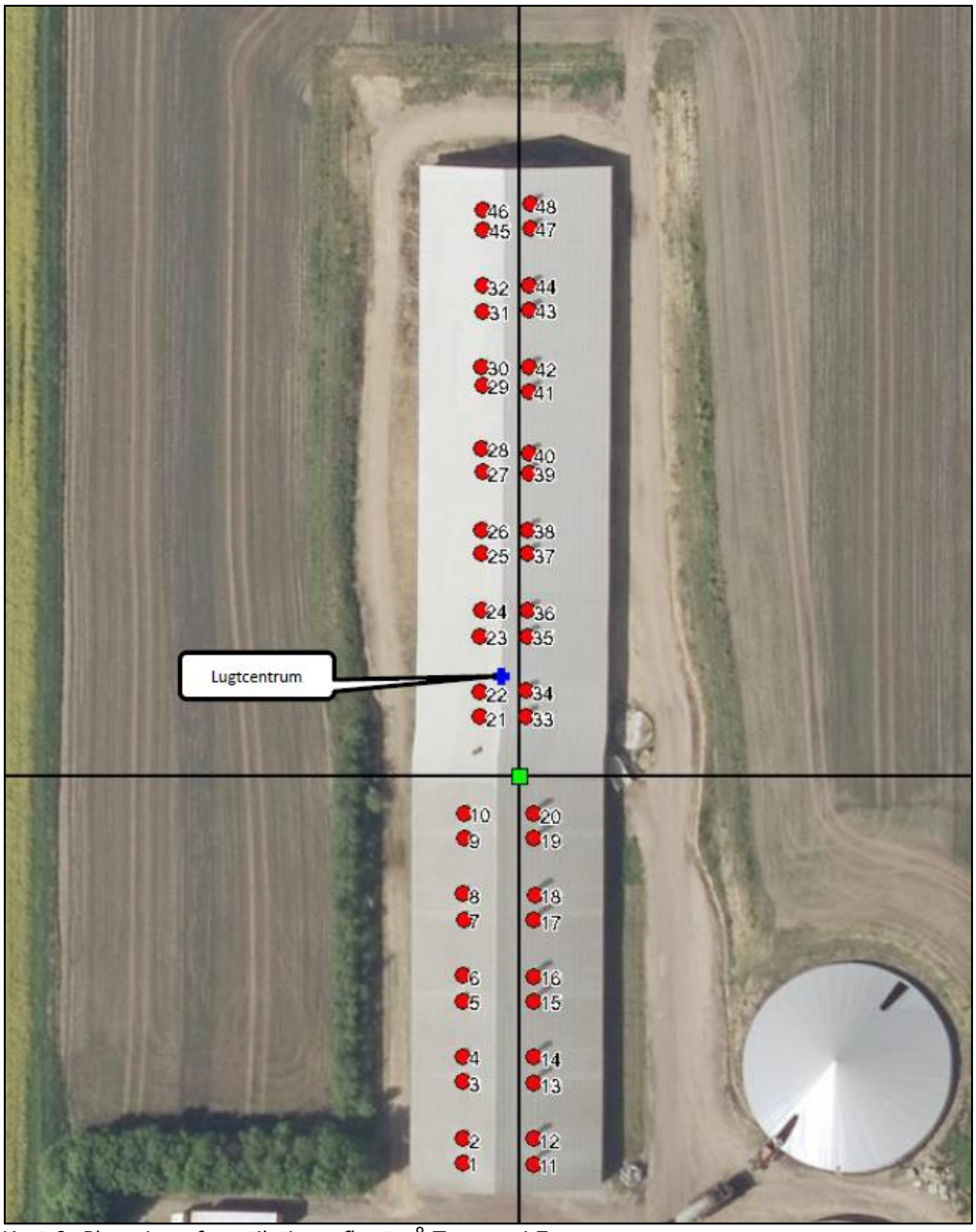

Kort 6: Placering af ventilationsafkast på Tangevej 7

Afkastene og naboer er i modellen placeret i et koordinatsystem. Ved aflæsning af resultaterne i OML-beregningen, skal afstanden vurderes i forhold til det afsatte lugtcentrum.

Resultat af OML-beregningen.
Ifølge Miljøstyrelsen vejledning, skal der som udgangspunkt anvendes en skarp tolkning af resultaterne, idet der anvendes 10 års vejrdata i beregningerne. Det vil sige, at lugtkoncentrationen aflæses i den retning og afstand, som naboerne ligger i.

Resultatet af OML-beregningen fremgår af nedenstående tabel 8.

Kategori	Afstand fra lugtcentrum	OU_E/m^3	Krav jf. beskyttelsesniveau for lugt
Planlagt byzoneområde syd for Gørding (retning 330 grader)	Ca. 1.570 m	3 OU_E/m^3 (i en afstand af 1.300 m)	5 OU_E/m^3
Samlet bebyggelse, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende. Fællesmarkvej nr. 11b (retning 60-70)	Ca. 1.870 m	3 OU_E/m^3 (i en afstand af 1.300 m)	7 OU_E/m^3
Enkeltbolig, Tangevej 9 (retning 130-140°)	252 m	12-13 OU_E/m^3	15 OU_E/m^3
Enkeltbolig, Tangevej 5 (retning 190-200°)	400 m	10 OU_E/m^3	15 OU_E/m^3
Enkeltbolig, Tangevej 2 (retning (200-210°)	495 m	8 OU_E/m^3	15 OU_E/m^3

Tabel 8: Resultatet af OML-beregningen

Af tabellen ses det, at svineproduktionen på Tangevej 7 overholder husdyrlovens genekriterier for lugt. På den baggrund vurderes det, at staldanlæggene ikke vil medføre væsentlige lugtgener for de omkringboende. Lugt vil kunne registreres uden for geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende. I vurderingen er der taget hensyn til husdyrbruglovens regler om kumulation.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener.

Der stilles desuden følgende vilkår for at fastholde forudsætningerne for OML-beregningen:

- Alle afkast skal ske lodret gennem skorsten uden afdækning.
- Placering af afkast skal være som angivet på kort 6.
- Afkasthøjden skal være følgende:
  - Afkast 1-10: Minimum 6,8 m over terræn
  - Afkast 11-20: Minimum 8,0 m over terræn
  - Afkast 21-48: Minimum 8,8 m over terræn
- Afkasthastigheden skal være minimum 11,7 m/s.

Der ud over stilles vilkår til, at ovennævnte forhold skal dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende via data fra ventilationsfirma eller lignende.

Støj og rystelser

De væsentligste støjkilder på et svinebrug er staldventilation, støj fra transporter, mv. Derudover vil der være støj fra foderproduktion og kornlagring i bygningen, der huser fodercentralen, bygning 11. Blanderiet er placeret i den nordligste fjerdedel af denne bygning og dermed længst væk fra naboer, og foderanlægget er placeret ca. midt i bygningen. Portene til anlægget vil i videst muligt omfang være lukkede undtagen ved til- og frakørsel af korn og foder. Hermed vil eventuel støj blive begrænset.

I kornlageret er der blæsere, som bruges ved korntørring. Korntørringsanlægget anvendes variabelt afhængig af kornhøsten, og vil derfor i vækstår med en våd høst være mere i drift end i år med en tør høst. Tørring af korn sker primært i nattetimerne i høstmånederne august/september, hvor luftfugtigheden er lav og temperaturen er lav samt enkelte gange i vintermånederne på dage med lav luftfugtighed.

Støjkilder som foderanlæg, kompressorer og pumper er alle placeret indendørs og vurderes på afstande som 250-400 m ikke af medføre væsentlige støjgener for omkringboende.

Støjkilder som eks. ventilatorer har motorer placeret under tagfladen nede i stalden, hvilket dæmper støjen væsentligt. Støjbidraget er meget afhængigt af årstiden og belægningen i stalden på det pågældende tidspunkt. Store grise og varmt vejr øger ventilationsbehovet og ventilatorerne øger i disse perioder hastigheden. For at imødekomme dette er anlægget dimensioneret sådan, at alle ventilatorer kobler trinløst ind så snart motorerne belastes ud over 'normal' – således kører ingen af dem ved max. belastning hvilket både af hensyn til støj men også energiforbrug vurderes mest hensigtsmæssigt.

Støj fra indtransport af korn til de to nye siloer er begrænset. Kornet tippes til grav og løftes til lageret med kopelevator, som er oplyst at være meget lydsvag. Det kan dog ikke afvises, at der i forbindelse med beluftningen af kornet vil være støj fra blæserne, som kan registreres hos nærmeste nabo. Beluftning og omrøring er nødvendig for at imødekomme temperaturudsving mellem kornet i siloen og udetemperaturen.

Fodercentralen er i drift dagligt, og der kan forekomme foderproduktion på alle tider af døgnet.

Alle svinestalde er med mekanisk ventilation, der kører året rundt. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer samt ved montering af nye ventilatorer investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til fortanke kan forekomme på alle hverdage ved hjælp af elpumpe.

Overpumpning af gylle fra beholder til lastvogne sker med sugekran. Gyllen afgasses på biogasanlæg inden det igen køres tilbage til ejendommens tanke. Omrøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark og sker primært om foråret.

Af- og pålæsning af grise kan også give anledning til støj fra området omkring læsserampen bag anlægget. Der er tale om en varighed på ½-1 time, fordelt 2-4 gange om ugen ved af- og pålæsning af grise.

Nærmeste beboelse målt fra læsseramperne er Tangevej 9 SØ for staldene med en afstand af ca. 230 m. Med flere veletablerede beplantninger og store ladebygninger mellem beboelse og stald, vurderes det at støj fra af/pålæsning af dyr ikke vil udgøre væsentlige gene for denne beboelse.

I forbindelse med udvidelse af husdyrbruget i 2016 (etablering af stald m.m.) blev der udført støjmålinger og beregninger af, hvilke konsekvenser den nye stald og den ansøgte drift ville medføre for de omkringboende. Dette blev foretaget af Arbejdsmiljøeksperten. I forbindelse med etablering af de nye kornsiloer i nærværende godkendelse, er der foretaget nye beregninger, som ligeledes er udført af Arbejdsmiljøeksperten.

Støjkilderne består af både stationære og mobile støjkilder. De stationære støjkilder er bl.a. motorer fra ventilation, korntørring og blanderi/foderfremstilling. De mobile støjkilder er støj fra transporter med lastbiler og traktorer.

I miljøgodkendelsen af Tangevej 7 fra februar 2016 er følgende oplyst:
"Støj fra ventilatorer på svinestald er målt, da tidligere oplyste støjdata fra Skov (ventilationsfirma) har vist sig at være det indendørs støjniveau tæt på ventilatorerne. Da Skov ikke har støjdata tilgængeligt, er der den 7. dec. 2015 udført kildestyrkebestemmelse på eksisterende anlæg. Anlægget er målt ved 100 % drift (fuld drift). Alle ventilatorer på både gammel/ny svinestald er indlagt med fuld drift (100 %) i 100 % af tiden i dag og aftenperioden og med fuld drift (100 %) i 75 % af tiden i natperioden. Dette er over den reelle drift, men for at belyse værste situation. Det er af Skov oplyst, at de nye anlæg er lidt mindre støjende end de gamle, men kildestyrken fra de gamle ventilatorer er anvendt for at være på den sikre side.

Støj fra korntørring og blanderi/foderfremstilling indgår ved fuld drift hele døgnet, og der indgår støj fra 2 stk. transporter med lastbil pr. time og støj fra kørsel med traktor 5 min. pr. time."

Af den nye støjrapport fremgår følgende:
De nye kornsiloer består af 2 stk. 22 meter høje siloer. Korn til siloer kommer dels fra eksisterende bygning mod syd, hvor en redler i ca. 10 meters højde transporterer korn til siloerne. Der er også mulighed for at tippe korn direkte i en grav. Kornet herfra transporteres først gennem en kornrenser og herefter med kopelevator til redler i toppen af siloen, hvor kornet transporteres til siloerne. Imellem de 2 siloer er opstillet 4 stk. 22 kW blæsere, som blæser luft ind i siloerne.

Det antages ud fra oplysninger fra leverandøren af siloerne følgende:

- Kopelevator og kornrenser medfører ikke betydende støj.
- Desuden er redler (kædetransportør) i toppen af siloer og fra eksisterende hal til siloer meget støjsvage. De støjer mest, når de er tomme, og der er udført en måling heraf, som er omregnet til en kildestyrke.
- Der er 4 stk. 22 kW blæsere opstillet mellem siloerne. Blæsere opstilles med et støjdæmpende hus omkring. Støjen fra blæserne er meget retningsbestemt. Kildestyrken er således overestimeret i de fleste retninger. Endvidere vil alle ventilatorer ikke stå med mest støjende side mod naboer. De medtagede forudsætninger er således overestimerede og simulerer værste situation.
- Der vil i sommertiden komme lastbiler som læsser korn direkte i den udvendige korngrav. Der er i gamle beregninger allerede medtaget kørsel hertil. Kørevejen er den samme og afhentning/aflevering af korn vil ikke foregå på samme tid af året. Dog er driftstiden i natperioden ændret til at både ind-/udkørsel foregår i samme ½ time ved aflæsning i korngraven, som foregår ved at lastbilen tipper ladet og hermed kornet ned i korngraven.

I nedenstående tabel ses resultaterne af støjberegningerne for nuværende og ansøgt drift, hvor alle støjkilder (stationære og mobile) er medregnet.

BP 1 Tangevej 9 - ved opholdsareal	**Dag** **nu/ny** 07.00-18.00	**Aften** **nu/ny** 18.00-22.00	**Nat** **nu/ny** 22.00-07.00
Alle kilder $L_{Aeq,ref}$	32,6 / 32,6	32,6 / 32,6	32,6 / 32,7
Grænseværdi (dB(A))	55	45	40
Margin (dB)	+22,4 / +22,4	+12,4 / +12,4	+7,4 / +7,3

BP 2 Tangevej 11 - ved opholdsareal	**Dag** **nu/ny** 07.00-18.00	**Aften** **nu/ny** 18.00-22.00	**Nat** **nu/ny** 22.00-07.00
Alle kilder $L_{Aeq,ref}$	34,2 / 34,6	34,2 / 34,6	34,0 / 34,6
Grænseværdi (dB(A))	55	45	40
Margin (dB)	+20,8 / +20,4	+10,8 / +10,4	+6,0 / +5,4

BP 3 Tangevej 3 - Ved opholdsareal	**Dag** **nu/ny** 07.00-18.00	**Aften** **nu/ny** 18.00-22.00	**Nat** **nu/ny** 22.00-07.00
Alle kilder $L_{Aeq,ref}$	32,4 / 32,4	32,4 / 32,4	32,4 / 32,5
Grænseværdi (dB(A))	55	45	40
Margin (dB)	+22,6 / +22,6	+12,6 / +12,6	+7,6 / +7,5

BP 4 Tangevej 5 - Ved opholdsareal	**Dag** **nu/ny** 07.00-18.00	**Aften** **nu/ny** 18.00-22.00	**Nat** **nu/ny** 22.00-07.00
Alle kilder $L_{Aeq,ref}$	39,9 / 39,9	39,9 / 39,9	39,9 / 40,1
Grænseværdi (dB(A))	55	45	40
Margin (dB)	+15,1 / +15,1	+5,1 / + 5,1	+0,1 / -0,1

BP 5 Jernvedvej 7 - Ved opholdsareal	**Dag** **nu/ny** 07.00-18.00	**Aften** **nu/ny** 18.00-22.00	**Nat** **nu/ny** 22.00-07.00
Alle kilder $L_{Aeq,ref}$	36,0 / 36,7	36,0 / 36,7	35,7 / 36,7
Grænseværdi (dB(A))	55	45	40
Margin (dB)	+19,0 / +18,3	+9,0 / +8,3	+4,3 / +3,3

Tabel 9: Resultater fra støjbelastning nuværende situation/nye kornsiloer. "+" angiver overholdelse af grænseværdien i dB

Som det fremgår af ovenstående, bidrager de nye ønskede kornsiloer ikke væsentligt til virksomhedens støjudbredelse til nærmeste naboer.

Samtlige støjgrænser i dag og aftenperioderne overholdes med stor margin. Natperioden overholdes stadig ved nuværende situation, men med en mindre margin og med en svag overskridelse på 0,1 dB af grænseværdi ved Tangevej 5, efter opførelse af kornsiloerne. Overskridelsen på de 0,1 dB skyldes ikke støjkilder fra kornsiloerne, men at lastbil til levering/afhentning af korn er øget til både at have en ind- og udkørsel i samme værste ½ time. Den primære kilde til støj er stadig kilde "SC 20 – Portåbning m. ventilator" (ved den sydlige ende af bygning 8, jf. kort 2).

Overskridelsen skal også ses i lyset af, at alle faste støjkilder er sat til 100 % drift i både dag-, aften- og natperiode, og beregningerne er medtaget med meget konservative betragtninger/kildestyrker for de nye medtagede støjkilder. Dette blot for at belyse den absolut værste situation.

Sandsynligheden for at alle kilder er i spil på samme tid i hele natperioden vurderes ikke at være sandsynlig. Derud over fremgår det af Orientering fra Miljøstyrelsens

referencelaboratorium for støjmålinger nr. 29 "Vurdering og præsentation af måle- og beregningsresultater" følgende: "I rapportens konklusion og resumé afrundes resultater og ubestemthed til heltal." Dvs. at støjresultatet skal angives som 40 dB(A) og ikke 40,1 dB(A). Med de beskrevne støjkilder og resultater i ovenstående tabel fremgår det, at de gældende grænseværdier for støj overholdes i både dag-, aften og natperiode.

For at sikre at ovenstående niveauer overholdes, stilles der vilkår til, at der i den daglige drift ikke må opstå tillægsgivende tydelige hørbare tone, og at det skal sikres, at lydeffekterne fra de planlagte ventilatorer ikke overstiger det i støjkortlægningen, forudsatte niveau.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover er der transporter i forbindelse med husdyrgødning, foder, olie samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Som noget særligt for denne produktion udføres hovedparten af transporter af ansøgers egne chauffører. Det betyder, at ejer fastlægger til- og frakørselsruten til ejendommen, ejer bestemmer tidspunkterne for kørslerne og alle chauffører er instrueret i hensynsfuld kørsel.

Fælles for alle bedriftens egne transporter er, at der køres med 4 akslede vogne - hvilket betyder maksimal vægt/mængde/antal dyr på alle transporter og dermed også færre transporter samlet set. Der transporteres eksempelvis grise på biler med 3 dæk – således også væsentlig flere grise pr. transport.

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler. Tabellen nedenfor indeholder en oversigt over transporttyper og antal for både nudrift og ansøgt drift. Interne transporter, for eksempel i forbindelse med fodring, er ikke inkluderet i tabellen.

Transporttype	**Tidsrum**	**Bemærkning**	**Nudrift**	**Ansøgt**
Levering af smågrise	Hverdage Kl. 6.00-18.00	Egne chauffører Lastvogn	38	104
Afhentning af slagtesvin	Hverdage Kl. 6.00-18.00	Lastvogn	115	104-156
Indlevering/udlevering af foder og råvarer	Hverdage Kl. 6.00-18.00	Egne chauffører Lastvogn	2.000	1.560-2.080
Halmkørsel	Alle dage – primært i tidsintervallet Kl. 6.00-22.00	Primært efter høst Lastvogn	300	300
Dieselolie	Bestemmes af leverandør	Lastvogn	50	52
Transport til Biogas	Hverdage Kl. 6.00-18.00	Lastvogn	353	260

Udbringning af husdyr-gødning	Primært hverdage 6.00-22.00	Egne chauffører Traktor	62	60-70
Døde dyr	Bestemmes af DAKA	Lastvogn	100	104
Affald		Egne chauffører Lastvogn	26	26
Diverse			30	30
I alt			**3.074**	**2.600 -3.182**

Tabel 10: Oversigt over transporter. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Samlet set forventes der ikke at ske væsentlige ændringer i antallet af transporter til- og fra ejendommen.

Transport med råvarer og foder er den primære del af det samlede antal tunge transporter. Med de nye siloer vil der i høst kunne transporteres mere korn direkte fra mark til lager på adressen, og man undgår herved en ekstra flytning senere på året. Siloerne genererer således ikke flere transporter til Tangevej 7 – idet kornet over året alligevel er kørt til adressen – men de nye lagerfaciliteter koncentrerer kørslerne til høstperioden, hvor kornet lægges på lager.

Ejers konsulent anslår kørslerne med korn til de nye siloer til at udgøre ca. 411 transporter pr. år.

Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Af samme årsag er alle transporter beskrevet og fordelt på ejendommens 3 indkørsler i forbindelse med sidste godkendelse i februar 2016, se tabellen herunder.

Transporttype	**Antal transporter/år, Ansøgt drift**	**Adgangsvej 1**	**Adgangsvej 2**	**Adgangsvej 3**
Levering af smågrise	38	23	15	0
Afhentning af slagtesvin	115	69	46	0
Ind- og udlevering af råvarer, korn og færdigvarer	2.000	1.235	665	100
Halmkørsel	300	180	120	0
Dieselolie	50	30	20	0
Udbringning af gylle (traktor)	62	37	25	0
Transport af gylle (lastbil)	353	212	141	0
Døde dyr	100	60	40	0
Renovation	26	0	26	0
Diverse	30	10	20	0
Transporter i alt	**3.074**	**1.821**	**1.133**	**120**

Tabel 11: Fordeling af transporter på adgangsveje til og fra Tangevej 7 (oplyst i 2016). Fordelingen vil være omtrent den samme i ansøgt drift.

Adgangsveje til ejendommen fremgår af kortet herunder.

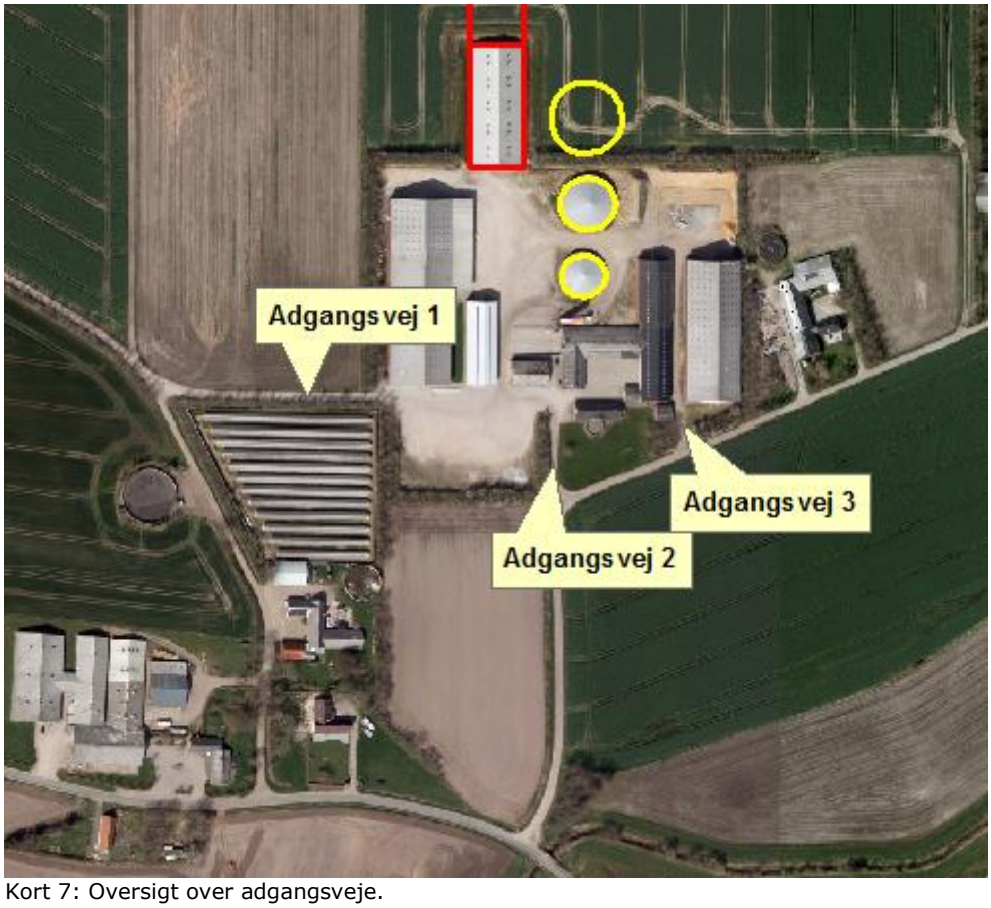

Kort 7: Oversigt over adgangsveje.

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stillet vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af husdyrbruget, der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og bjærgning af halm kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj.

De interne transportveje på ejendommen vurderes ikke at give anledning til gener i form af rystelser på naboejendommene.

Støv, fluer og skadedyr

Støv kan forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, levering af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Foderet tippes af i korngrav og blandes indendørs i lukkede systemer, bygning 11, hvilket betyder at der ikke for de omkringboende vil forekomme støvgener fra blanding af foder.

Det blandede foder køres ud til flere ejendomme, og foderet, der skal anvendes til produktionen på Tangevej 7, 6690 Gørding, pumpes over i stalden via rørføring. Transport med foder til denne og andre ejendomme vil primært foregå inden for normal arbejdstid.

Støv fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Støv fra tunge transporter og transport af korn/foderstoffer er koncentreret omkring ejendommens bygninger. Ejer har siden sidste godkendelse asfalteret området mellem bygningerne fra foderfabrikken i vest til brødladen mod øst samt adgangsvej 1 og 2 for at minimere støvgenerne fra de mange transporter. Derudover er der lagt asfalt på området nord for foderladen hvor de to nye siloer er planlagt.

Foder, brødaffald og korn leveres til lagring i siloer og foderlader midt i anlægget. Nabobeboelser på Tangevej 2 og 5 er placeret, så transporterne kører forbi deres bolig, men eftersom vejen er asfalteret, vil disse transporter ikke aflede støvgener som eks. fra en grusvej. Boligen Tangevej 2 ligger tæt ved vejen og det kan ikke afvises at de tunge transporter kan afføde en form for rystelser/vibrationer, når denne passeres.

Støvgener fra foder/korn opsamles primært af cykloner, men støvpartiklernes størrelse taget i betragtning vil det kun være under helt særlige vejrforhold, at de over afstande på 200-350 m skulle kunne give anledning til problemer for naboer på Tangevej.

Det vurderes, at den ansøgte omlægning af godkendelsen fra dyreenheder til produktionsareal ikke medfører ændringer i ejendommens drift, der vil have konsekvenser for produktionens støvbidrag til omgivelserne.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Der anvendes rovfluer i staldene. Rovfluerne æder fluelarverne. Hvis der opstår problemer med fluer, vil de blive bekæmpet efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Skadedyr udgør en kilde til smittespredning i besætningen og vil primært søge ophold i området omkring produktionens foder- og brødoplag – ejer har derfor iværksat grundige bekæmpelsesprogrammer for at holde skadedyrene væk. Med 200-400 m til nærmeste naboer på Tangevej er det ansøgers vurdering, at skadedyr fra driften ikke vil skabe gener for omkringboende.

Bekæmpelse af rotter og mus varetages af ejer selv i samarbejde med godkendt skadedyrsbekæmper.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr.

Lys

Produktionen foregår i eksisterende og uændret bygningsramme.

Husdyrbruget anvender en kombination af dagslys og kunstig lys i staldene. Lyset i staldene vil være tændt, når der arbejdes i staldene.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Vurderingerne er primært foretaget ift. nabobeboelser på Tangevej. I forhold til nærmeste nabo på Jernvedvej 7, må det formodes, at lys fra produktionen samt transporter til/fra foderladen til denne beboelse vil udgøre en påvirkning. I de mørke måneder på året vil lys fra staldene samt udendørsbelysning i forbindelse med af/pålæsning af grise sandsynligvis kunne ses fra ejendommen. Jernvedvej 7 er dog fornuftigt afskærmet af beplantninger både ved husdyrbruget, men også omkring egen have, og disse beplantninger formodes at reducere den påvirkning, der kan være fra lys, også selvom træerne mangler blade i efterår/vinter.

Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Der stilles desuden vilkår om, at eksisterende beplantning omkring husdyrbruget skal bibeholdes og om nødvendigt genplantes, hvilket er med til at forhindre lysspredning fra ejendommen. Alternativt kan læhegnet flyttes til en anden placering, såfremt det stadig har samme slørende effekt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, vil der altid være risiko for at der kan ske uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt, og der kan opstå brand.

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, har ansøger følgende procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie, ved uheld på husdyrbruget:

Gylle:

- Ved et evt. udslip, vil gyllen samle sig umiddelbart omkring gyllebeholderne. Der benyttes halmballer til at skabe en dæmning, så gyllen ikke spreder sig over et større område. Der ringes 112.

Olie/kemikalier:

- Ved spild af kemikalier eller olie vil materialet blive forsøgt opsamlet og der ringes 112.

- Ved brand på bedriften vil der blive ringet 112, og indsatslederen vil blive orienteret om lokaliteterne for opbevaring af kemikalier og olie samt andre miljøfarlige stoffer.

Hvert 10. år kontrolleres gyllebeholderne af en autoriseret kontrollant. Minimum én gang årligt kontrolleres gyllebeholderne visuelt for eventuelle kabelbrud, skader på kabelbeskyttelse, revner og utætheder i elementer. Ved skade eller tegn på skade, kontaktes leverandør af gylletanke for udbedring af skaden.

Fra åbent vandløb til nærmeste gyllebeholder på Tangevej 7 er der 300 m.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m^2) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren.

Da gyllebeholderne ligger mere end 100 m fra vandløb, og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn og på fast bund eller med sugekran.

Opbevaring af olie- og kemikalier er beskrevet i afsnittet om råvarer og hjælpestoffer. Der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra samt til tankning på tæt bund.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan der skal reageres i tilfælde af uheld og driftsforstyrrelser. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres årligt, at planen skal kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende, og at planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m. samt bortskaffelse af affald.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Husdyrbrugets påvirkninger af landskab og natur

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug fremgår det, at kommunen skal vurdere, hvorledes nybyggeri påvirker det omkringliggende landskab. Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Erhvervsmæssig nødvendighed:
Nuværende produktionsareal på 3.456 m^2 på Tangevej 7 forbliver uændret ved det ansøgte projekt. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug. Et husdyrbrug af denne størrelse i svin vurderes at være stort efter danske forhold.

Siloerne opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på Tangevej 7, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør en hensigtsmæssig helhed.

Efter etableringen udgør det samlede bygningsareal ca. 2,7 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 4,8 ha.

Siloerne får en højde på maks. 22,6 m (24,0 m inkl. kornfremføring) og en diameter på maks. 22,85 m.

De nye industrisiloer skal anvendes til opbevaring af korn til fremstilling af færdigfoder til ejers svineejendomme. På Tangevej 7 produceres kun ca. 34 % af selskabets samlede slagtesvin. Esbjerg Kommune vurderer herudfra, at siloerne må betegnes som fællesanlæg mellem flere ejendomme.

Esbjerg Kommune finder, at der arkitektonisk ikke er noget usædvanligt ved siloerne. De vurderes dog volumenmæssigt at være usædvanlig store sammenlignet med traditionelle fodersiloer på husdyrbrug som følge af, at de skal rumme korn til flere svineejendomme. Siloerne vurderes at være industrilignende.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at de ansøgte siloer ikke er erhvervsmæssigt nødvendige for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom.
Der lægges vægt på, at siloerne har et meget stort volumen, og at de derfor kan karakteriseres som meget store fællesanlæg med industriel karakter. Esbjerg Kommune har derfor i det følgende foretaget en analyse af, hvorvidt de ansøgte siloer tilsidesætter de landskabelige værdier.

Landskabelige hensyn og vurdering:
I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 2. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet herunder. I bilag 3 er de ansøgte siloer visualiseret fra tre forskellige fotopunkter og der er fotos, der viser hvorledes stål patinerer med tiden samt et eksempel på en antracitgrå siloside.

Landskabet er sårbart overfor byggeri og større tekniske anlæg beliggende i, eller på kanten af lavningerne ned mod vandløb. Det vurderes, at siloerne på grund af deres højde og størrelse vil have en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet gårdanlægget er beliggende på en tunge ud i et lavere beliggende landskab.

Esbjerg Kommune vurderer, at de ansøgte anlæg på trods af deres industrilignende karakter og placering i et sårbart landskab kan indpasses, så de landskabelige værdier ikke tilsidesættes. Der lægges vægt på følgende:

- Siloerne opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og dermed ikke umotiveret i landskabet.
- Siloernes placering i nord-syd-gående retning bevirker, at den ene silo helt eller delvist vil skærme for den anden ved indkig til ejendommen fra de mest trafikerede veje i området, der ligger syd og nord for ejendommen (Gørdingvej og Jernvedvej).
- Siloerne opføres med et traditionelt arkitektonisk udtryk (form, materialer og højde/diameter-forhold) for fodersiloer i landbrugserhvervet.
- Siloerne opføres væk fra den mere sårbare lavning ned mod Ilsted Å og dets forgreninger.
- Landskabet er af større skala, hvor de to store siloer kan indpasses uden at virke forstyrrende på landskabsoplevelsen.

For at varetage hensynet til landskabet og sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, stilles der vilkår om dimensioner, materiale- og farvevalg samt etablering af afskærmende beplantning.

Eksisterende læhegn omkring anlægget bør bevares og vedligeholdes for at reducere landskabspåvirkningen. Dog bør en del af den afskærmende beplantning ved siloerne erstattes med ny beplantning omkring siloerne, så disse, i så høj grad det er muligt med beplantning, sløres. Herved vil siloerne også på sigt i højere grad komme til at fremstå som en del af gårdanlægget. For at sikre at der hurtigt etableres afskærmning af beholderen skal der iblandes hvidpil, der bl.a. er hurtigvoksende.

Det bemærkes, at galvaniseret stål ved nyetablering reflekterer solens stråler i høj grad. Over tid vil der dannes et oxid-lag på siloernes overflade, der gør siloerne mørkere og væsentlig mindre reflekterende. Refleksion af sollys kan således skæmme landskabet i starten, men da dette aftager over tid, vurderes det at være uproblematisk.

Krav til det ansøgte

- Siloerne (bygning 20 og 21, jf. tabel 2) skal placeres som angivet på kort 2.

- Siloernes højde med tilhørende kornfremføring må ikke overstige 24,00 m over terrænhøjden og diameteren på hver silo må ikke overstige 22,85 m.

- Siloerne skal opføres i galvaniseret og umalet stål.

- Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på kort 8. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en iblandet andel af hvidpilen Salix alba Saba på minimum 20 %.

- Hegnet skal etableres førstkommende plantesæson efter den første silo er opført.

- Hegnet må efter forudgående aftale med Esbjerg Kommune, Miljøafdelingen, flyttes til en anden placering, hvis denne placering yder tilsvarende afskærmende effekt.

- Der må ikke ske tilstandsændringer i det beskyttede sten og jorddige. Såsom kørsel på diget, bortpløjning af digefoden eller plantning på diget.

- Det med blåt anførte hegn på kort 8 skal bevares og vedligeholdes.

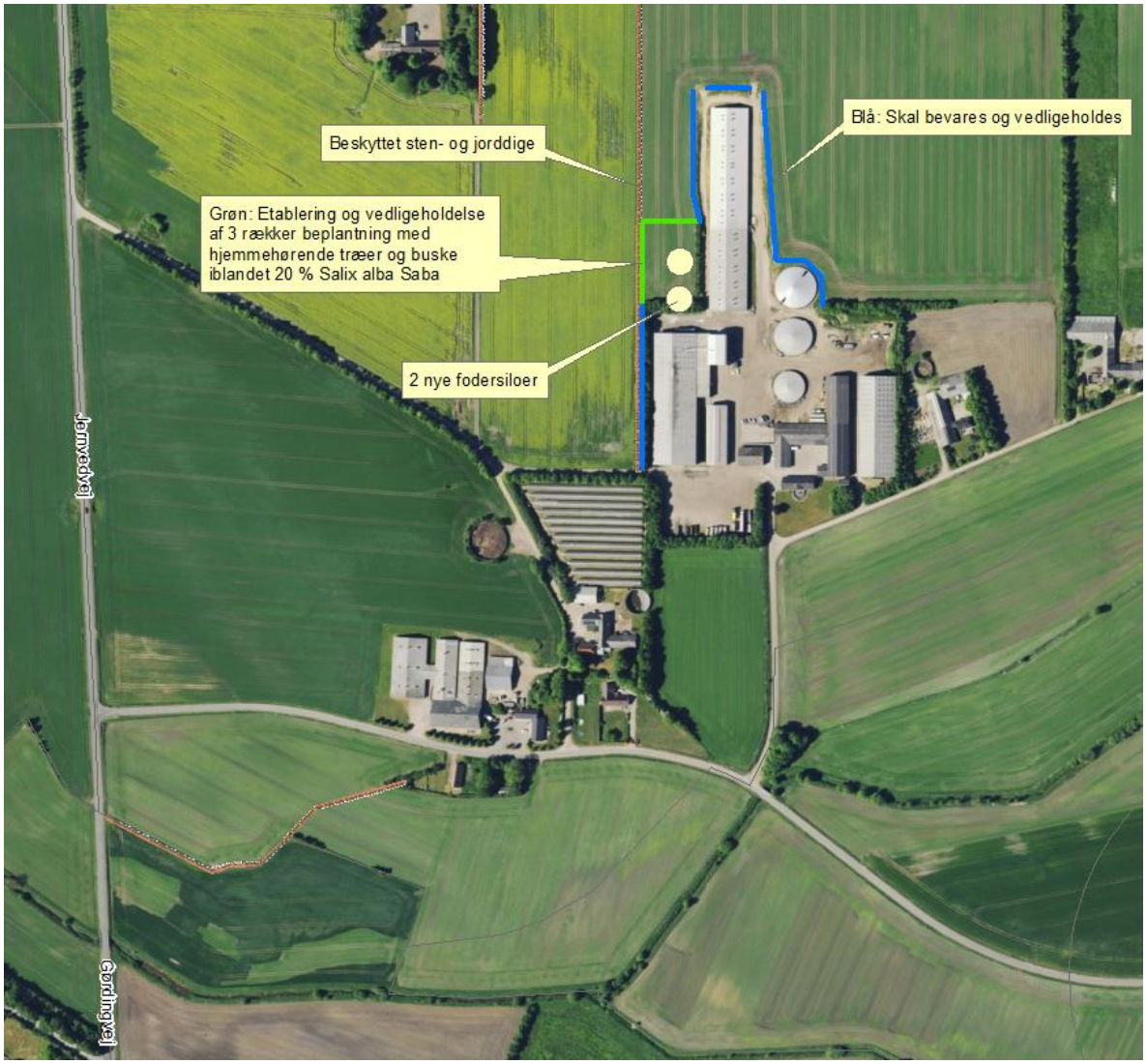

Kort 8. Beplantning omkring ejendommen Tangevej 7.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak. Dette beskyttelsesniveau skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder

samt beskyttelse af visse arter[3], skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakemission
I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH_3-N/år)
Ansøgt drift	6566,4	439,0	7005,4
Nudrift	6566,4	439,0	7005,4
8 års-drift	2736,0	248,5	2984,5

Tabel 13: Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Beregningerne viser, at ammoniakemissionen er uændret på 7.005 kg NH_3/år i forhold til nudrift.

For at reducere ammoniakfordampningen anvendes staldsystemet delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv. Der ud over gyllebeholderene forsynet med fast overdækning.

Beskyttelsesniveau for natur
På ejendommen sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter. Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder omkring anlæg
Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 2.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 14,4 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring anlægget er baggrundsbelastningen på gennemsnitlig 16,3 kg N/ha/år.

Husdyrbrugloven fastlægger et beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkning af omgivende naturlokaliteter. Jf. gældende klagenævnspraksis (Eksempelvis NMK-132-00091 og NMK-132-00109) er dette tilstrækkeligt til, at sikre beskyttelsen af omgi-

[3] Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

vende naturlokaliteter. I helt særlige tilfælde, ved fejlagtig eller utilstrækkelig naturkortlægning, kan der være behov for at foretage en konkret vurdering af de stedlige forhold.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur
Repræsentative naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 9).

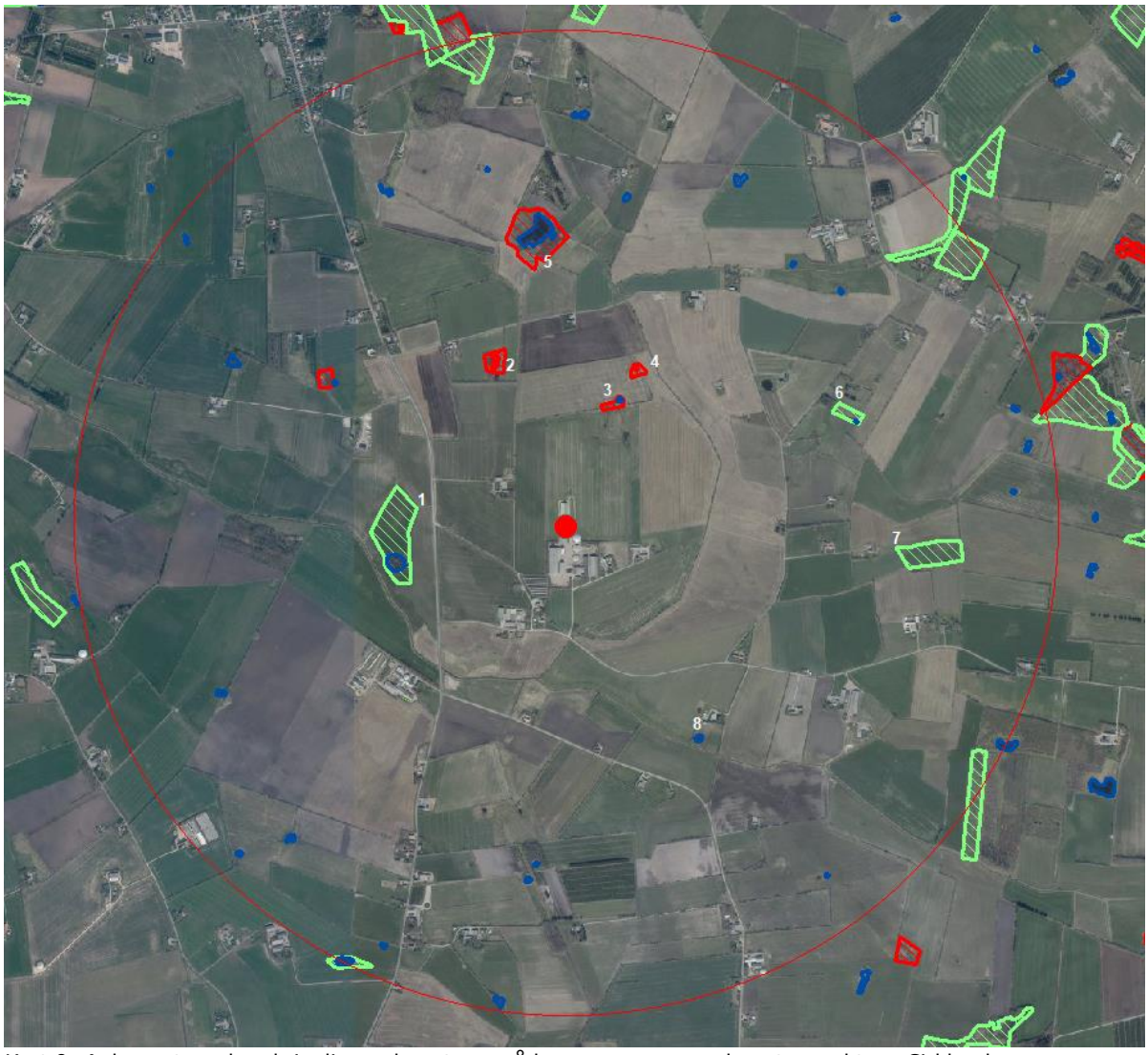

Kort 9: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 2.000 m.

I tabel 14 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, antallet af andre husdyrbrug der bidrager kumulativt, samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori og beskyttelsesniveau er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Naturpunkt (nr. og naturtype)		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Naturkategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1	Eng	0,3	0,5	Ej kategori	Ej relevant	-
2	Mose	0,2	0,3	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år
3	Mose og Sø	0,9	1,4	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år
4	Mose	0,4	0,7	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år
5	Mose og sø	0,1	0,2	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år
6	Eng og sø	0,2	0,3	Ej kategori	Ej relevant	-
7	Eng	0,1	0,3	Ej kategori	Ej relevant	-
8	Sø	0,0	0,1	Ej kategori	Ej relevant	-

Tabel 14. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.
** Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.*
***Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§26-29.*

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 natur. I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af kategori 1 og 2 natur inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabellen, at der ved det ansøgte sker afsætning af ammoniak på kategori 3 natur med nummer 2-5. Ifølge beskyttelsesniveauet kan der – på baggrund af en konkret vurdering – stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak på kategori 3 natur. Kravet kan ikke være under 1,0 kg N/ha/år. Som det fremgår af tabellen, er merdepositionen mindre end eller lig 1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet vurderes derfor at være overholdt.

Der er ingen kategori 1 eller 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau herfor er således overholdt.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at beskyttelsesniveauet for kategori 1, 2 og 3 natur er overholdt, og at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen, samtidige vurderes det, at overholdelse af beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af omgivende lokaliteter.

<u>Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3</u>
Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelte lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om sø og fersk eng.

Naturtypen sø er registreret indenfor 2.000 m fra anlægget (kort 9). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

For fersk eng gælder, at Esbjerg Kommune ikke har registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter
I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 2.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur
De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end beskyttelsesniveauet, således som det er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Beskyttelsesniveauet er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg
Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 2.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 3,7 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 79 – Sneum Å og Holsted Ådal. Området modtager en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra ejendommen. Dette inkluderer en merbelastning på 0,0 kg N/ha/år i forbindelse med ansøgningen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 2.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 1.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 14 km sydvest for anlægget), grøn køllegguldsmed (ca. 4 km vest for anlægget), strandtudse (ca. 11 km vest for anlægget), løgfrø (ca. 2,3 km syd for anlægget), stor vandsalamander (ca. 3 km nordvest for anlægget) og birkemus (ca. 16 km syd for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn køllegguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder omkring ejendommens anlæg af ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Holsted Å.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH_3-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I ansøgningen beregnes den samlede årlig ammoniakemission til 7.005 kg NH_3-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end det beregnede BAT-krav på 7.005 kg NH_3-N vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har reduceret ammoniakemissionen svarende til emissionen ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik i forbindelse med de tidligere ansøgninger.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgningen anvendes følgende virkemidler:

- Der er delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.
- Alle tre gyllebeholdere er overdækket med teltdug.

Der stilles vilkår til det valgte staldsystem samt fast overdækning af gyllebeholderne.

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Regler for IE-husdyrbrug
Betegnelsen IE-husdyrbrug dækker over svine- og fjerkræbrug, som overstiger det antal stipladser, der fremgår af husdyrbruglovens §16a stk. 2. Husdyrbruget på Tangevej 7 er et IE-husdyrbrug.

Den "bedste tilgængelige teknik" for IE-husdyrbrug er beskrevet i EU kommissionens BAT konklusion for "Intensivt opdræt af fjerkræ og svin" offentliggjort d. 21. februar 2017[4]. BAT konklusionerne skal anvendes i forbindelse med fastsættelse af vilkår for godkendelse.

For en lang række parametre, er teknikkerne fra BAT konklusionen implementeret i dansk lovgivning:

1. Miljøledelse
BAT konklusionen angiver, at det er BAT at gennemfør og overholde et miljøledelsessystem. Dette krav er implementeret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen hvoraf det fremgår, at IE-husdyrbrug skal have miljøledelse fra det tidspunkt, hvor de første gang får en godkendelse efter husdyrbrugloven.

Den ansvarlige på husdyrbruget kan selv bestemme, hvilket miljøledelsessystem der anvendes, men skal sørge for at kunne dokumentere, at kravene overholdes.

Kravene kan overholdes ved brug af et certificeret miljøledelsessystem (EMAS eller ISO 14.001), eller husdyrbruget kan vælge et mindre omfattende system.

Miljøstyrelsen har udviklet to systemer, der frit kan anvendes. Miljøstyrelsens nye mini miljøledelsessystem sikrer, at husdyrbruget nemt kan overholde kravene og fremlægges dokumentation herfor. Det andet er et mere omfattende miljøledelsessystem med en række bilag, som kan bruges efter behov. Begge miljøledelsessystemer er frit tilgængelige på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Ansøger oplyser, at de er i gang med at implementerer et miljøledelsessystem.

Der følges op på brug af miljøledelsessystem i forbindelse med det lovpligtige miljøtilsyn på husdyrbruget.

2. Fodring
De teknikker fra BAT konklusionen der er indarbejdet i dansk lovgivning er krav om, at der skal anvendes fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100%) fytase. Der er endvidere krav om, at der skal foreligge dokumentation for anvendelse af fodring eller fodringsteknikker.

BAT konklusionen angiver også, at det er BAT at reducere foderets indhold af råprotein. Ansøger oplyser, at

- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for dyregruppen og vækstperioden.

[4] Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/302 af 15. februar 2017 om fastsættelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)-konklusioner i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU for så vidt angår intensiv opdræt af fjerkræ eller svin.

- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Der er faste rutiner omkring levering af foder fra ejers egen foderfabrik.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således tilpasses den udfodrede mængde løbende til dyrets vækst og behov.
- Der anvendes fodringsteknikker i henhold til BREFF dokumenternes anbefaling.

Ved at følge gældende lovgivning samt at have fokus på at minimere indholdet af råprotein, vurderes husdyrbruget således at leve op til BAT.

3. Opbevaring af husdyrgødning
De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning er bl.a. krav om overdækning af opbevaringslagre med fast og flydende husdyrgødning. I praksis omrøres gyllebeholdere derfor kun forud for udbringning. Desuden er der krav til kapacitet af opbevaringslagre, særlige krav til styrke og tæthed af opbevaringsanlæg for husdyrgødning, ligesom der også er krav om, at gyllebeholdere skal kontrolleres hvert 10 år af en autoriseret kontrollant. Der er desuden krav om, at gyllebeholdere der er placeret således, at der er risiko for afstrømning til vandløb og søer i forbindelse med uheld skal kontrolleres hvert 5 år, have monteret alarmsystem og i nogle tilfælde også beholderbarrierer.

BAT konklusionen angiver også, at der årligt bør foretages et eftersyn af beholderen. Ansøger oplyser, at

- Gyllebeholdere er overdækket for at mindske fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Således reduceres også regnvandsbidraget til lagertanken og antallet af transporter med husdyrgødning reduceres. Der henvises til Landbrugets Byggeblad; Teltoverdækning, beholdere, 103.04-29.
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Ved at følge gældende lovgivning samt at foretage den visuelle kontrol, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

4. Udbringning af husdyrgødning
De teknikker fra BAT konklusionen, der er indarbejdet i dansk lovgivning er bl.a. harmonikrav, bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i marken samt krav til kvælstofudnyttelse. Der er endvidere krav om, at der skal planlægges samt føres journal over gødningsudbringningen, hvilket foretages via mark- og gødningsplaner. Desuden er der fastsat specifikke regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Ved at følge gældende lovgivning, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

5. Lugt-, støj- og støvemissioner:
I medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der krav om, at der skal foretages en vurdering af det ansøgtes påvirkning af omgivelserne i forhold til lugt-, støj- og støvgener. I denne vurdering indgår husdyrbrugets placering i forhold til naboer, hvilke aktiviteter på husdyrbruget, der kan medføre gener, samt hvorledes eventuelle gener kan reduceres.

Vurderingen fremgår af de respektive afsnit i nærværende godkendelse. Ved at følge de stillede vilkår i godkendelsen, vurderes husdyrbruget at leve op til anvendelse af BAT.

6. Ammoniakemission
De teknikker og niveauer for ammoniakemission der fremgår af BAT konklusionen er indarbejdet i husdyrbrugloven, som fastsætter et generelt beskyttelsesniveau for ammoniak (jf. ovenstående afsnit om BAT og ammoniakemission). Ved at overholde dette beskyttelsesniveau vurderes husdyrbruget at leve op til anvendelse af BAT.

7. Emissioner fra spildevand
Teknikker fra BAT konklusionen er indarbejdet i dansk lovgivning, hvor der generelt er krav om, at regnvand og øvrigt spildevand skal holdes adskilt. I medfør af husdyrgødningsbekendtgørelsen er der bl.a. krav om, at afløb fra mødding- og ensilagepladser skal ledes til opsamlingsanlæg. Samtidig skal mødding- og ensilagepladser indrettes således, at overfladevand ikke kan løbe ind på pladsen. Desuden er der krav til, hvornår og hvordan spildevand må udbringes.

Ved at følge gældende lovgivning, vurderes husdyrbruget således at leve op til anvendelse af BAT.

Foruden ovenstående parametre, indeholder BAT konklusionerne også en beskrivelse af bedst tilgængelige teknikker indenfor områderne godt landmandskab og effektiv vand- og energiudnyttelse. Disse parametre er ikke direkte implementeret i dansk lovgivning.

8. Godt landmandskab
I henhold til BAT konklusionen er det BAT at sikre en korrekt og hensigtsmæssig placering af husdyrbruget, at ansatte har den nødvendige oplæring og uddannelse, at udarbejde beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser, sikre regelmæssig kontrol, reparation og vedligehold af udstyr m.v. samt opbevare døde dyr på en måde, der forhindrer eller reducerer emissioner.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og godt landmandskab:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.

- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejdsgange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet beredskabsplan.
- Danish Crowns "Code of practice" er indarbejdet i driften. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er driftsklar.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til godt landmandskab har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Opbevaring af døde dyr er reguleret via bekendtgørelse om opbevaring af m.m. af døde produktionsdyr.

9. Effektiv vand- og energiudnyttelse

I henhold til BAT konklusionen er det BAT at registrere vandforbruget, at opspore og udbedre lækager og herunder at kontrollere drikkevandsudstyr, anvende højtryksrenser til rengøring og genbruge uforurenet regnvand som rensevand. Det er desuden BAT at anvende højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer, at anvende naturlig ventilation eller have grundig isolering af stalde, hvis naturlig ventilation ikke er muligt, at anvende energieffektiv belysning og at anvende varmegenindvinding.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og effektiv vand og energiudnyttelse:

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

- Vandforbruget registreres i regnskabet.
- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkenipler udskiftes eller afkalkes.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at nedbringe vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkenipler monteres over krybber for at undgå spild.

Belysning:

- Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.
- Der er lys på alle udleveringsramper.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Ventilation:

- Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til effektiv vand- og energiudnyttelse har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at der minimum sker en årlig registrering af vand- og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Der er tale om en kontinuert drift i anlægget, - kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus. Perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller leve brug. Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Olie- og kemikalie oplag destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning. Fast affald afhentes til autoriseret destruktion eller afhændes via kommunens affaldsordning eller genbrugspladser. Medicinsk affald afleveres til destruktion.
Fodersiloer tømmes og rengøres.
Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Endvidere gælder det i medfør af § 45 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunen, og sende et oplæg til vurdering efter jordforureningslovens §38 k, stk. 1. Ophør defineres i denne forbindelse som både som ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, men også hvis kapaciteten eller udnyttelse af kapaciteten nedsættes permanent til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2.

Alternative muligheder

Fordi der er tale om en godkendelse af eksisterende og uændret drift er der ikke vurderet på alternative placeringer af husdyrbruget. Der er med nærværende ansøgning tale om en godkendelse af eksisterende drift – herunder de løbende effektiviseringer der er foretaget i den eksisterende ramme over årene siden sidste godkendelse.

Anlæggets nuværende placering, indretning og drift er lovlig og opført efter forudgående vurderinger og tilladelser fra Esbjerg Kommune.

Placeringen af de to nye siloer er foretaget ud fra erfaringerne med den nuværende drift, hvor kornet til foderfremstillingen køres til ejendommen løbende over året fra lagre på andre ejendomme. Der er på Tangevej 7 ikke lagerfaciliteter til alt det korn som over produktionsåret skal forarbejdes og leveres til svineproduktionerne. Derfor lagres kornet flere forskellige steder efter høst, og transporteres senere til foderfabrikken for at blive forarbejdet til svinefoder. Alternativet til den ansøgte placering på adressen er således testet over en årrække, og konklusionen er, at den decentrale opbevaring af kornet afleder for mange ekstra transporter, kørte kilometer og chaufførtimer som kan bruges anderledes mere effektivt hvis logistikken omlægges og kornet køres direkte fra mark til foderfabrikken i høst.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at man i en radius omkring anlægget må forvente visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning, der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Der er i forbindelse med sagens behandling stillet vilkår til en kontinuert overvågning af besætningens belastning i lokalområdet via de kommunale tilsyn i besætningen. Skulle der imod forventning konstateres gener hos naboer og i lokalområdet, er der fastsat vilkår til dokumentation af genernes omfang og retningslinjer for problemløsning.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse, at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter

Der er udført beregninger af ammoniakdepositionen til naturtyper beliggende indenfor 4,5 km fra ejendommen. Der findes ikke arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter kategori 1 eller kategori 2 i husdyrbrugloven inden for en afstand af 4 km fra anlægget. Der er udført beregninger til alle områder, og jf. disse vurderes det, at udvidelsen ikke har væsentlig påvirkning på særligt værdifulde naturtyper.

Ingen af ejendommens bygninger ligger i Natura 2000-område.

Nærmeste habitatområde er området omkring Holsted Å ca. 4 km N for produktionsanlægget.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositionsberegninger til Natura 2000-området, at nedfald, der skyldes emission fra husdyrproduktionen, ikke er til skade for de beskyttede områder. Det er vurderet, at produktionen hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre produktioner har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Esbjerg Kommune, men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Terneholm. Det kan dog ikke udelukkes, at de findes.

Ansøger vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om.

Luftforureningen i Danmark kommer typisk fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer, brændeovne, erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne.

Jordforurening stammer fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurenet jorden.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakudledning, næringsstofudledning målt ab dyr samt bedriftens samlede produktion af næringsstof til udbringning på tilknyttede arealer. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier, der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i besætningen.

Den faste del af næringsstofferne, som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles iht. bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften, og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet.

Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning, der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner, og den heraf afledte virkning, vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for jord, vand, luft eller klima omkring produktionen.

Materielle goder, kulturarv og landskab

Anlægget er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Landskabet er åbent med læhegn langs markerne.

Ejendommen ligger i et område, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal ikke er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

I henhold til kommuneplanen er området ikke udpeget som skovrejsningsområde, værdifuld natur eller omfattet af geologiske, økologiske, eller kulturhistoriske udpegninger. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer, hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv.

Der godkendes et husdyrbrug i eksisterende ramme og uændret drift.
Således er aktiviteterne samlet hvor man kan få optimal udnyttelse af staldanlæg samt faciliteter til foderopbevaring, -forarbejdning, udfodring samt lagre til husdyrgødning. Anlægget fremstår som en stor men samlet enhed der knytter sig til adressen, og de aktiviteter der allerede er på stedet.

Staldanlægget fremstår i dæmpede farver, som falder godt i med omgivelserne og det omgivende landskab. Eksisterende og nyere læhegn i landskabet skærmer de store bygninger i landskabet.

Ansøger vurderer, at den aktuelle placering af det eksisterende, ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Bemærkninger i forbindelse med indledende annoncering af det ansøgte projekt

I forbindelse med offentliggørelse af ansøgningen på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration og kommunens hjemmeside den 20. august 2019 har Esbjerg Kommune ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der kommet bemærkninger fra naboerne på Tangevej 1 og Tangevej 9, 6690 Gørding.

Der er bl.a. kommet bemærkninger vedr. siloernes højde, rotter, måger, plastaffald, støj, spildevand og øget trafik som giver problemer på vejnettet.

Esbjerg Kommune (EK) har følgende kommentarer:
Tangevej 1 og 9 har oplyst, at der opleves flere gener i forbindelse med anvendelse af brødaffald til foderproduktion. Det drejer sig bl.a. om plastaffald der tabes, mange måger, rotter og lugtproblemer. Ansøger har oplyst, at anvendelsen af brødaffald vil ophøre i sidste halvår af 2020, da brødfabrikken, som led i deres bæredygtighedsprofil, har besluttet at brødaffaldet fremadrettet skal anvendes i biogasproduktion.

Ansøger har oplyst, at skadedyrsbekæmpelsen foretages af ansøger selv i samarbejde med en godkendt skadedyrsbekæmper, der også besøger ejendommen. Der vil blive fulgt særligt op på rottebekæmpelsen omkring bygning 8.

Med hensyn til højden på fodersiloerne mener naboerne på Tangevej 9, at EK tilsidesætter regler, fordi det har en økonomisk udgift for ansøger. De undrer sig over, at EK giver lov til at bygge højere, fordi det er billigere end at bygge flere.

EK bemærker, at der ikke faste krav for, hvor høje siloer, der må opføres på husdyrbrug. Da siloerne har en samlet kapacitet, der overstiger det, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbruget, er der foretaget en landskabsanalyse, for at afklare, om siloerne kan indpasses i landskabet. Denne er vedlagt i bilag 2. Derudover har EK anmodet om og modtaget visualiseringer af de ansøgte siloer. Disse er vedlagt i bilag 3. EK vurderer, at de ansøgte siloer medfører en vis påvirkning, men at de på vilkår om placering, højde, materialevalg og afskærmende beplantning kan indpasses i landskabet uden at de landskabelige værdier tilsidesættes.

I landskabsanalysen er mulighederne for at reducere højden på siloerne undersøgt. Der er mulighed for at reducere højden af siloerne, men for at bevare den samme kapacitet, vil der skulle opføres 3 eller flere siloer i stedet for 2. Dette er ifølge ansøger forbundet med ekstraomkostninger på minimum kr. 357.000. EK vurderer, at den reducerede landskabelige påvirkning, der er ved at opføre 1 m eller 4 m lavere siloer ikke kan opveje de ekstra omkostninger, der er forbundet hermed.

EK har endvidere undersøgt mulighederne for reducere siloernes påvirkning af landskabet ved at siloernes sider males i en antracitgrå farve. Dette vil forstærke det lodrette udtryk og den geometriske form sammenlignet med umalede siloer. Ifølge producenten vil det være forbundet med ekstraomkostninger på ca. kr. 250.000. Da umalede stålsiloer inden for en kortere årrække vil fremstå mørke og matte vurderer EK, at umalede siloer kan indpasses. EK vurderer, at det ændrede udtryk, som antracitgrå sider medfører, ikke kan opveje de ekstra omkostninger, der er forbundet hermed.

Tangevej 9 mener at støjgrænsen er overskredet i nogle områder. Dertil kan det oplyses, at der er foretaget en støjberegning af et uvildigt firma. Det fremgår af rapporten, at der er beregnet på worst case, dvs. at alle ventilatorer kører på fuld drift i 100 % af tiden i dag- og aftenperioden, samt fuld drift i 75 % af tiden i natperioden. Det fremgår af "Orientering fra Miljøstyrelsens referencelaboratorium for støjmålinger" at man i konklusion og resumé af rapportens resultater, skal afrunde til hele tal. Dvs. at støjberegningen ved Tangevej 5 om natten give 40 dB, og dermed er støjgrænsen på 40 dB overholdt. Støjberegningen viser, at ved Tangevej 9 er støjgrænser overholdt med stor margin.

Tangevej 9 oplyser, at tagvandet fra bygning 8 ikke ledes til nedsivning, som det fremgår af afsnittet om spildevand, men ledes direkte til Tange Bæk. Det oplyses, at der er foderrester i en grøft/brønd umiddelbart øst for bygning 8, hvilket medfører, at vandet løber over og ind på deres grund. Ansøger har senere oplyst følgende: "Eftersom der ingen ændringer er i bygningsmassen er tag- og overfladevandsafledningen heller ikke ændret. Nyt forsinkelsesbassin dræner vand fra ca. ¾ af den nye asfalterede gårdsplads samt al overfladevand fra slagtesvinestaldene. Ældre bygninger, som beskrevet i godkendelsen, afleder tagvand over jord eller via grøft og dræn syd for gården til Tange Bæk." Esbjerg Kommune har være på en foreløbig besigtigelse, og der vil blive fulgt op på dette punkt i at anden sag.

Tangevej 9 henviser til at der tidligere ulovligt er opført nogle procestanke (nedgravede brødtanke). Disse tanke blev godkendt via et tillæg til miljøgodkendelsen i juli 2017.

Tangevej 1 har oplyst, at vejnettet (den grusbelagte del af Tangevej) lider under den øgede trafik. Der kommer hurtigt huller i vejen, selv om kommunen jævnligt vedligeholder vejen. Vejgrøften langs med vejen er blevet meget smaller, da vejen skrider ud i grøften. Han mener samtidig, at der bør opsættes et skilt med ubetinget vigepligt, når man kører ad den private asfaltbelagte vej fra Tangevej 7, nord for minkfarmen på Tangevej 3, og ud på den offentlige grusbelagte del af Tangevej.

Drift af det offentlige vejnet er ikke en del af en husdyrgodkendelse. Sagen er dog sendt til vejafdelingen, for at de kan vurdere, om der skal gøres yderligere i forbindelse med vejvedligeholdelsen. Om der kan opstilles et skilt med ubetinget vigepligt, er ikke noget kommunen bestemmer, men det er noget politiet afgør. Forespørgsel herom er sendt til politiet.

Esbjerg Kommune har efter den offentlige høring anmodet ansøger om at indsende visualiseringer af de ansøgte kornsiloer. Disse er vedlagt som bilag 3.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøgodkendelsen. Husdyrbruget opfylder det gældende beskyttelsesniveau for ammoniak og lugt og vurderes ikke at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt i forhold til følgende punkter:

1) Befolkning og menneskers sundhed
2) Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter
3) Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4) Materielle goder, kulturarv og landskabet
5) Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4
6) Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne nr. 1-5

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til husdyrbruget, da det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Bilag 1

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde
Arter:
1095 Havlampret (Petromyzon marinus)
1096 Bæklampret (Lampetra planeri)
1099 Flodlampret (Lampetra fluviatilis)
1103 Stavsild (Alosa fallax)
1106 Laks (Salmo salar)
1113 *Snæbel (Coregonus oxyrhynchus)
1351 Marsvin (Phocoena phocoena)
1355 Odder (Lutra lutra)
1364 Gråsæl (Halichoerus grypus)
1365 Spættet sæl (Phoca vitulina)
Naturtyper:
1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1130 Flodmundinger
1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150 * Kystlaguner og strandsøer
1160 Større lavvandede bugter og vige
1170 Rev
1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1320 Vadegræssamfund [1)]
1330 Strandenge
2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
2120 Hvide klitter og vandremiler
2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
2160 Kystklitter med havtorn
2170 Kystklitter med gråris
2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
2190 Fugtige klitlavninger
2310 Indlandsklitter med lyng og visse
2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160 Brunvandede søer og vandhuller
3260 Vandløb med vandplanter
4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokaliteter)
6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
7230 Rigkær
9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld
[1)] Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Habitatområde 79 Sneum Å og Holsted Ådal
Arter:
1096 Bæklampret (Lampetra planeri)
1099 Flodlampret (Lampetra fluviatilis)
1106 Laks (Salmo salar)
1113 *Snæbel (Coregonus oxyrhynchus)
1355 Odder (Lutra lutra)
Naturtyper:
3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260 Vandløb med vandplanter
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokaliteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230 Rigkær
9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:
Y=Ynglende i.h.t. DMU's database
T=Trækkende i.h.t. DMU's database
Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 51, Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb

Rørdrum	Y		F3
Hvid stork	Y		F1
Rørhøg	Y		F3
Hedehøg	Y		F1
Sorthovedet måge	Y		
Bramgås		T	
Plettet rørvagtel	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde	Y		F1
Hjejle		T	F2, F4
Brushane	Y		F1
Mosehornugle	Y		F1
Blåhals	Y		F1
Kortnæbbet gås		T	F4

SPA 57 Vadehavet

Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1,F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1,F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4,F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspove		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Havørn		T	
Blå kærhøg		T	
Vandrefalk		T	
Kortnæbbet gås		T	
Grågås		T	
Sandløber		T	F4

Bilag IV-arter:
Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):

Dyrearter

Pattedyr
Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)
Hasselmus (Muscardinus avellanarius)
Birkemus (betulina)
Odder (Lutra lutra)
Marsvin (Phocoena phocoena)
Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)

Krybdyr
Læderskildpadde (Dermochelys coriacea)
Uægte karette (Caretta caretta)"
Bastardskildpadde (Lepidochelys kempii)"
Europæisk sumpskildpadde (Emys orbicularis)
Markfirben (Lacerta agilis)

Padder
Stor vandsalamander (Triturus cristatus)
Klokkefrø (Bombina bombina)
Løgfrø (Pelobates fuscus)
Løvfrø (Hyla arborea)
Spidssnudet frø (Rana arvalis)
Springfrø (Rana dalmatina)
Strandtudse (Bufo calamita)
Grønbroget tudse (Bufo viridis)

Fisk
Snæbel (Coregonus oxyrhynchus)

Insekter
Bred vandkalv (Dytiscus latissimus)
Lys skivevandkalv (Graphoderus bilineatus)
Eremit (Osmoderma eremit)
Sortplettet blåfugl (Maculinea arion)
Grøn mosaikguldsmed (Aeshna viridis)
Stor kærguldsmed (Leucorrhinia pectoralis)
Grøn køllеguldsmed (Ophiogomphus cecilia)

Bløddyr
Tykskallet Malermusling (Unio crassus)

Planter
Enkelt månerude (Botrychium simplex)
Vandranke (Luronium natans)
Liden Najade (Najas flexilis)
Fruesko (Cypripedium calceolus)
Mygblomst (Liparis loeselii)
Gul stenbræk (Saxifraga hirculus)
Krybende sumpskærm (Helosciadium repens (= Apium repens))

Bilag 2

Landskabsanalyse, Tangevej 7, Gørding

Projekt
Udbygning af eksisterende foderfabrik med 2 stk. identiske industrisiloer i stål med tilhørende kornfremføring.
Hver silo har en diameter på 22,85 m, højde på 22,60 m (24,0 m inkl. kornfremføring) og et rumfang på 7.179 m^3. Ansøger har indsendt animationer af siloerne, som er vist nederst.

Esbjerg Kommune har foretaget beregninger af siloernes synlighed inden for en radius af 3 km fra deres placering. Disse er også vist nederst.

For at varetage hensynet til landskabet har Esbjerg Kommune bedt ansøger om at undersøge mulighederne for at mindske højden af siloerne i forhold til den ansøgte type. Redegørelsen er beskrevet og vurderet nederst.

Bindinger
- Større uforstyrrede landskaber
- Værdifuldt Landskab
- Landskabskarakterområder

Alle 3 bindinger er udpeget i Esbjerg Kommuneplan 2018-30.

Større uforstyrret landskab:
De større uforstyrrede landskaber udgør de visuelt mest uberørte dele af det åbne land.

Det åbne land præges mange steder af store trafikanlæg, master, vindmøller eller store produktionsanlæg. Der er få steder tilbage, hvor det er muligt at opleve et uforstyrret landskab uden dominerende anlæg og aktiviteter. Det er vigtigt at sikre, at der ikke sker unødige indgreb i de tilbageværende større uforstyrrede landskaber.

Værdifulde landskaber:

Værdifulde landskaber er i særlig grad landskaber, der skal beskyttes og bevares.

De umiddelbart smukkeste landskaber er ofte knyttet til ådalene, kysterne og andre vidtstrakte landskaber. Der findes imidlertid også andre områder med landskabelig værdi. Det kan være områder, der tydeligt afspejler de geologiske processer, der har givet landskabet form eller landskaber, som vidner om områdets kulturhistorie.

Større byggerier og tekniske anlæg skal begrænses mest mulig inden for de værdifulde landskaber. Nødvendigt byggeri og anlæg skal tilpasses landskabet ved placering, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tekniske anlæg skal indpasses bedst muligt i terrænet og vigtige udsigtskiler skal friholdes.

Landskabskarakterområde
Husdyrbruget er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.08 Darum – Gørding. Indenfor landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og udvikles. Særlige natur- og kulturhistoriske værdier skal søges bevaret.

Ejendommen ligger tæt på område nr. 561.04 Sneum Å.

Topografi
Det ansøgte er beliggende i kote 21 midt på Holsted Bakkeø.
Ilsted Å og dets forgreninger skærer sig gennem landskabet vest, syd og øst for det ansøgte. Der er derfor en større lavning i disse retninger med et terrænniveau omkring kote 15 m inden for ca. 500 meter fra Tangevej 7.

Gårdanlægget er beliggende på en tunge ud i et lavere beliggende landskab og har dermed en fremtrædende placering i terrænet.

Bevoksning
Bevoksningen i området er sparsom grundet nærheden til vandløb og store markstørrelser. Hegnene er transparente.
Det gamle gårdanlæg er omkranset af beplantning. Fodersiloerne placeres uden for den eksisterende beplantning omkring ejendommen.

Ansøger oplyser, at eksisterende beplantning langs med kornladen vil blive forlænget mod nord, så de nye siloer med årene sløres delvist af beplantningen vest for ejendommen. Herved vil siloerne optræde i tilknytning til det eksisterende anlæg.

Bebyggelse
Bebyggelsen i området består af mindre spredt bebyggelse. Der er få større gårdanlæg. Ansøgers gårdanlæg er det største i området, og udbygningen med industrisiloerne vil medføre at gårdanlægget skaber mere visuel støj i et landskabsområde, der i forvejen er næsten upåvirket af høj bebyggelse.

Infrastruktur/tekniske anlæg
Ansøgers ejendom er beliggende 500 m øst for Jernvedvej og 250 m nord for Tangevej og 800 meter vest for Hallundvej. Grundet siloernes højde og den ringe beplantning i området, er der indsigt til det ansøgte mange steder fra. Der er foretaget en beregning af synligheden af siloerne inden for en radius på 3 km, som viser at siloerne vil være meget synlige i landskabet og særligt inden for 1 km fra anlægget herunder ved færdsel langs Gørdingvej, Hallundvej, Stårupvej og visse steder også fra Jernvedvej, se synlighedsberegningerne nederst.

SØ (2,3 m) for det ansøgte står tre vindmøller. Der er ikke andre større tekniske anlæg i området.

Kulturforhold
Umiddelbart vest for siloerne er der et beskyttet sten- og jorddige. Foruden dette er der ingen væsentlige kulturforhold i umiddelbar nærhed af det ansøgte. Nærmeste fredede areal er Kongeåfredningen 3,7 km mod syd. Og nærmeste fortidsminde 800 m mod syd.

Sårbarhed
Landskabskarakterområdet er overordnet set robust, hvilket vil sige,
at karakterområdet ikke er sårbart overfor etablering af større
tekniske anlæg mv. dog med undtagelse af karakterområdets yderkanter mod de ånære landskaber. De ånære landskaber er væsentligt mere sårbare.

Gårdanlægget er beliggende i karakterområdets yderkant og har en dominerende placering i et landskab, hvor der kun er sparsom beplantning. Området vurderes at være sårbart overfor større tekniske anlæg i, eller på kanten af lavningen ned mod

vandløbene. Enhver udbygning på dette sted vil påvirke det omkringliggende landskab i en vis grad.

Konklusion
Landskabet er sårbart overfor byggeri og større tekniske anlæg beliggende i, eller på kanten af lavningerne ned mod vandløb. Det vurderes, at siloerne på grund af deres højde og størrelse vil have en vis påvirkning af det stedlige landskab, idet gårdanlægget er beliggende på en tunge ud i et lavere beliggende landskab.

Esbjerg Kommune vurderer, at de ansøgte anlæg på trods af deres industrilignende karakter og placering i et sårbart landskab kan indpasses, så de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.
Der lægges vægt på følgende:

- Siloerne opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og dermed ikke umotiveret i landskabet.
- Siloernes placering i nord-syd-gående retning bevirker, at den ene silo helt eller delvist vil skærme for den anden ved indkig til ejendommen fra de mest trafikerede veje i området, der ligger syd og nord for ejendommen (Gørdingvej og Jernvedvej).
- Siloerne opføres med et traditionelt arkitektonisk udtryk (form, materialer og højde/diameter-forhold) for fodersiloer i landbrugserhvervet.
- Siloerne opføres væk fra den mere sårbare lavning ned mod Ilsted Å og dets forgreninger.
- Landskabet er af større skala, hvor de to store siloer kan indpasses uden at virke forstyrrende på landskabsoplevelsen.

For at varetage hensynet til landskabet og sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, stilles der vilkår om dimensioner, materiale- og farvevalg samt etablering af afskærmende beplantning.

Eksisterende læhegn omkring anlægget bør bevares og vedligeholdes for at reducere landskabspåvirkningen. Dog bør en del af den afskærmende beplantning ved siloerne erstattes med ny beplantning omkring siloerne, så disse, i så høj grad det er muligt med beplantning, sløres. Herved vil siloerne også på sigt i højere grad komme til at fremstå som en del af gårdanlægget. For at sikre at der hurtigt etableres afskærmning af beholderen skal der iblandes hvidpil, der bl.a. er hurtigvoksende.

Det bemærkes, at galvaniseret stål ved nyetablering reflekterer solens stråler i høj grad. Over tid vil der dannes et oxid-lag på siloernes overflade, der gør siloerne mørkere og væsentlig mindre reflekterende. Refleksion af sollys kan således skæmme landskabet i starten, men da dette aftager over tid, vurderes det at være uproblematisk.

Krav til det ansøgte

- Siloerne (bygning 21 og 21, jf. tabel 2) skal placeres som angivet på kort 2.

- Siloernes højde med tilhørende kornfremføring må ikke overstige 24,00 m over terrænhøjden og diameteren på hver silo må ikke overstige 22,85 m.

- Siloerne skal opføres i galvaniseret og umalet stål.

- Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på kort 8. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske med en iblandet andel af hvidpilen Salix alba Saba på minimum 20 %.

- Hegnet skal etableres førstkommende plantesæson efter den første silo er opført.

- Hegnet må efter forudgående aftale med Esbjerg Kommune, Miljøafdelingen, flyttes til en anden placering, hvis denne placering yder tilsvarende afskærmende effekt.

- Der må ikke ske tilstandsændringer i det beskyttede sten og jorddige. Såsom kørsel på diget, bortpløjning af digefoden eller plantning på diget.

- Det med blåt anførte hegn på kort 8 skal bevares og vedligeholdes.

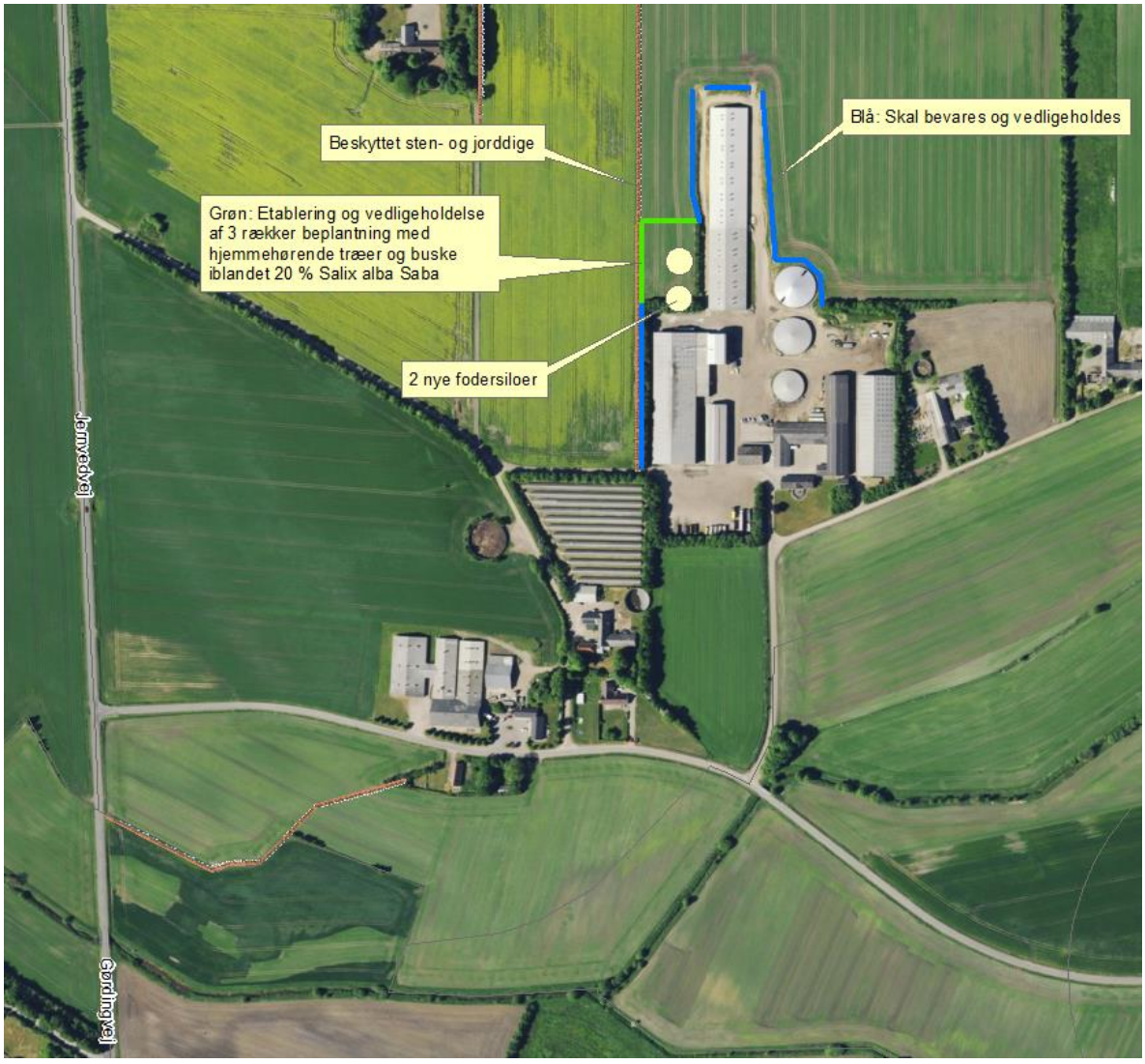

Kort 8. Beplantning omkring ejendommen Tangevej 7.

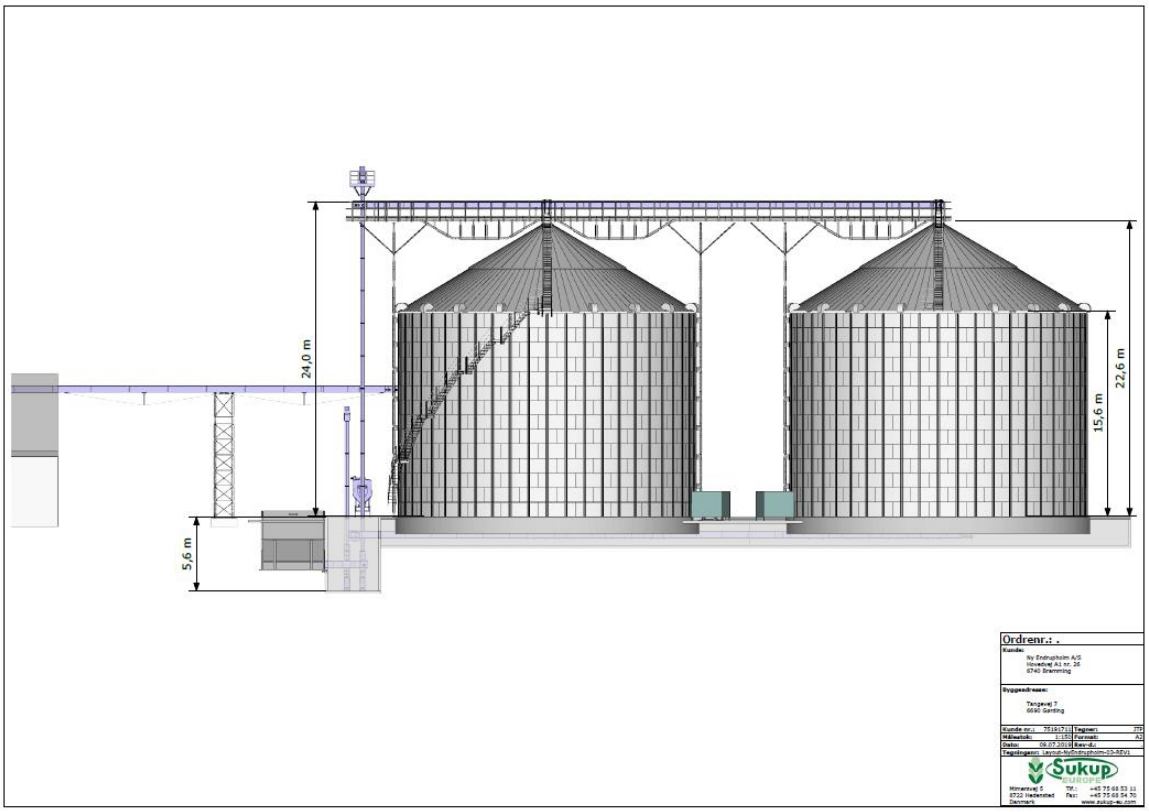
24,0 m
22,6 m
15,6 m
5,6 m
Ordrenr.: .
Kunde:
Ny Endrupholm A/S
Hovedvej A1 nr. 26
6740 Bramming
Byggeadresse:
Tangevej 7
6690 Gørding
Kunde nr.: 75161711
Tegner: FFI
Målestok: 1:150
Format: A3
Dato: 09.07.2018
Rev-dz
Tegningsnr: Layout-NyEndrupholm-03-REV1
Sukup EUROPE
Himmervej 5
6722 Hedensted
Denmark
Tlf.: +45 75 68 53 11
Fax: +45 75 68 54 70
www.sukup-eu.com

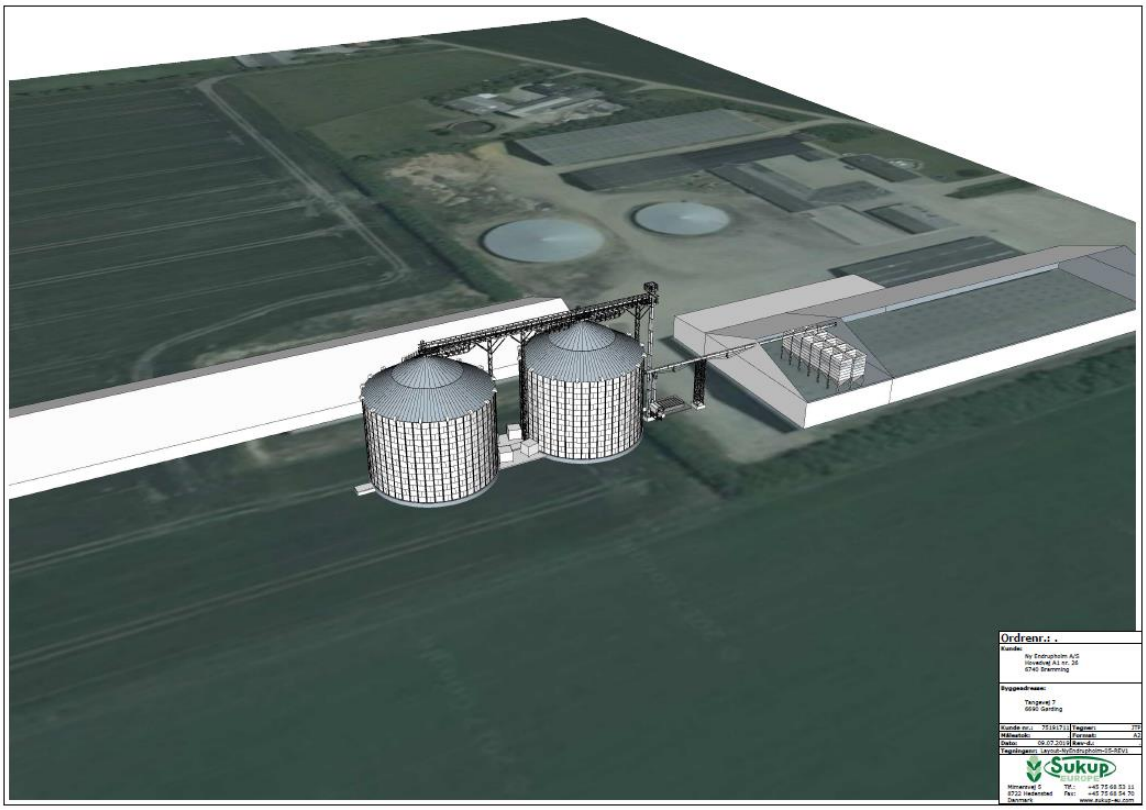
Ordrenr.: .
Kunde:
Ny Endrupholm A/S
Hovedvej A1 nr. 26
6740 Bramming
Byggeadresse:
Tangevej 7
6690 Gørding
Kunde nr.: 75161711
Tegner: FFI
Målestok:
Format: A3
Dato: 09.07.2018
Rev-dz
Tegningsnr: Layout-NyEndrupholm-05-REV1
Sukup EUROPE
Himmervej 5
6722 Hedensted
Denmark
Tlf.: +45 75 68 53 11
Fax: +45 75 68 54 70
www.sukup-eu.com

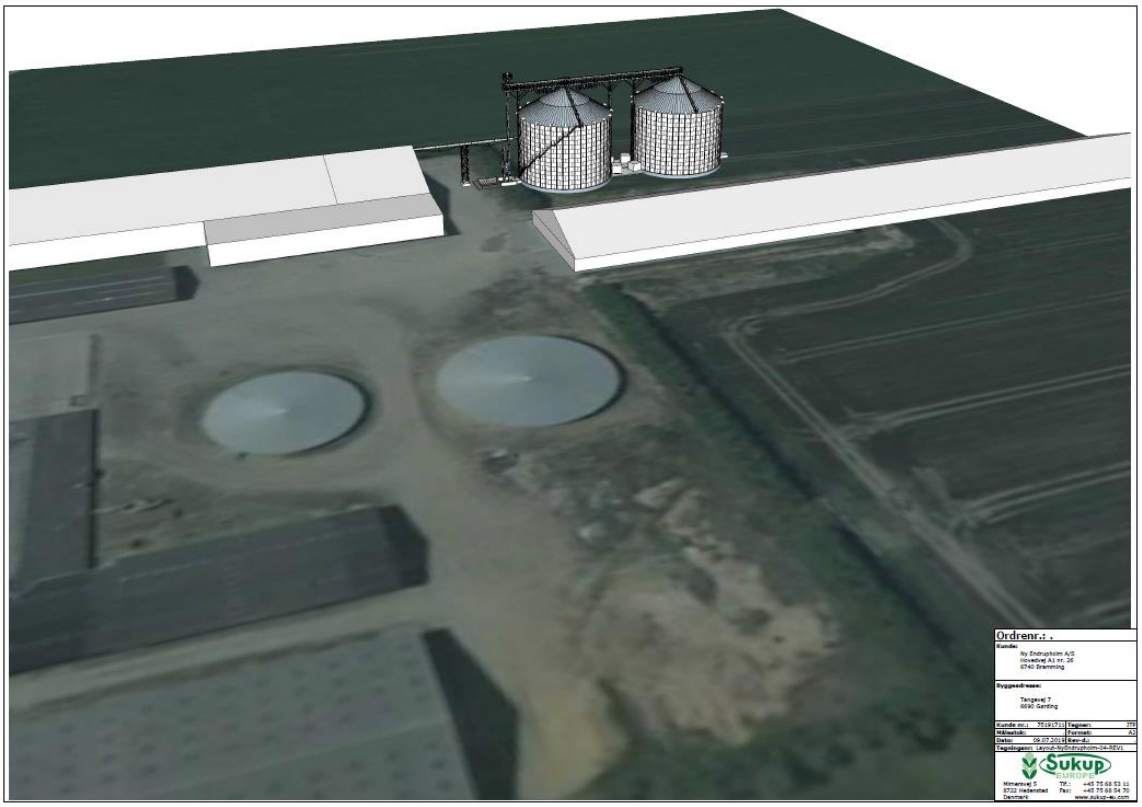
Ordrenr.: .
Sukup
EUROPE

Ordrenr.: .
Sukup

Synlighedsberegninger (silo 1 og 2):

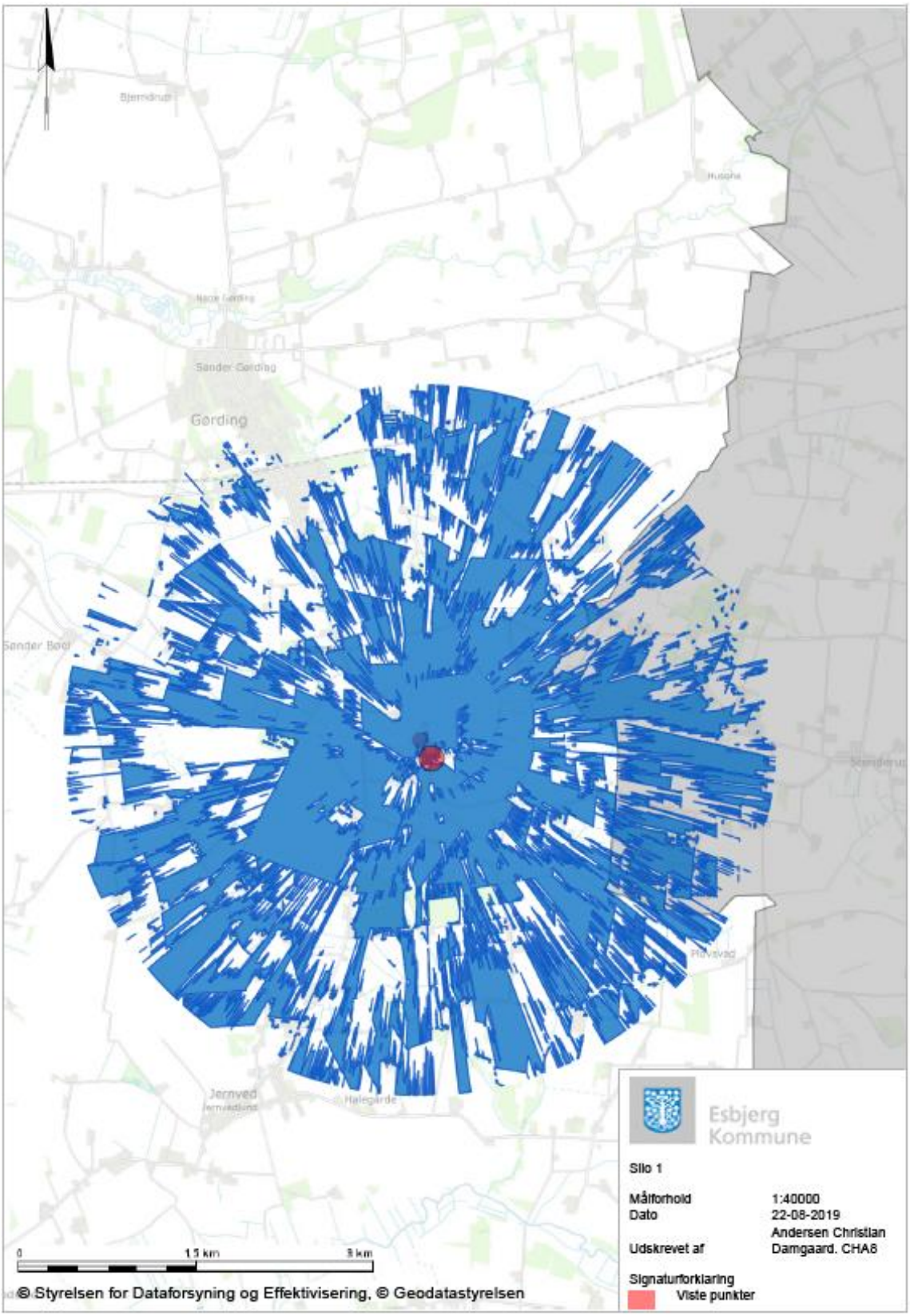

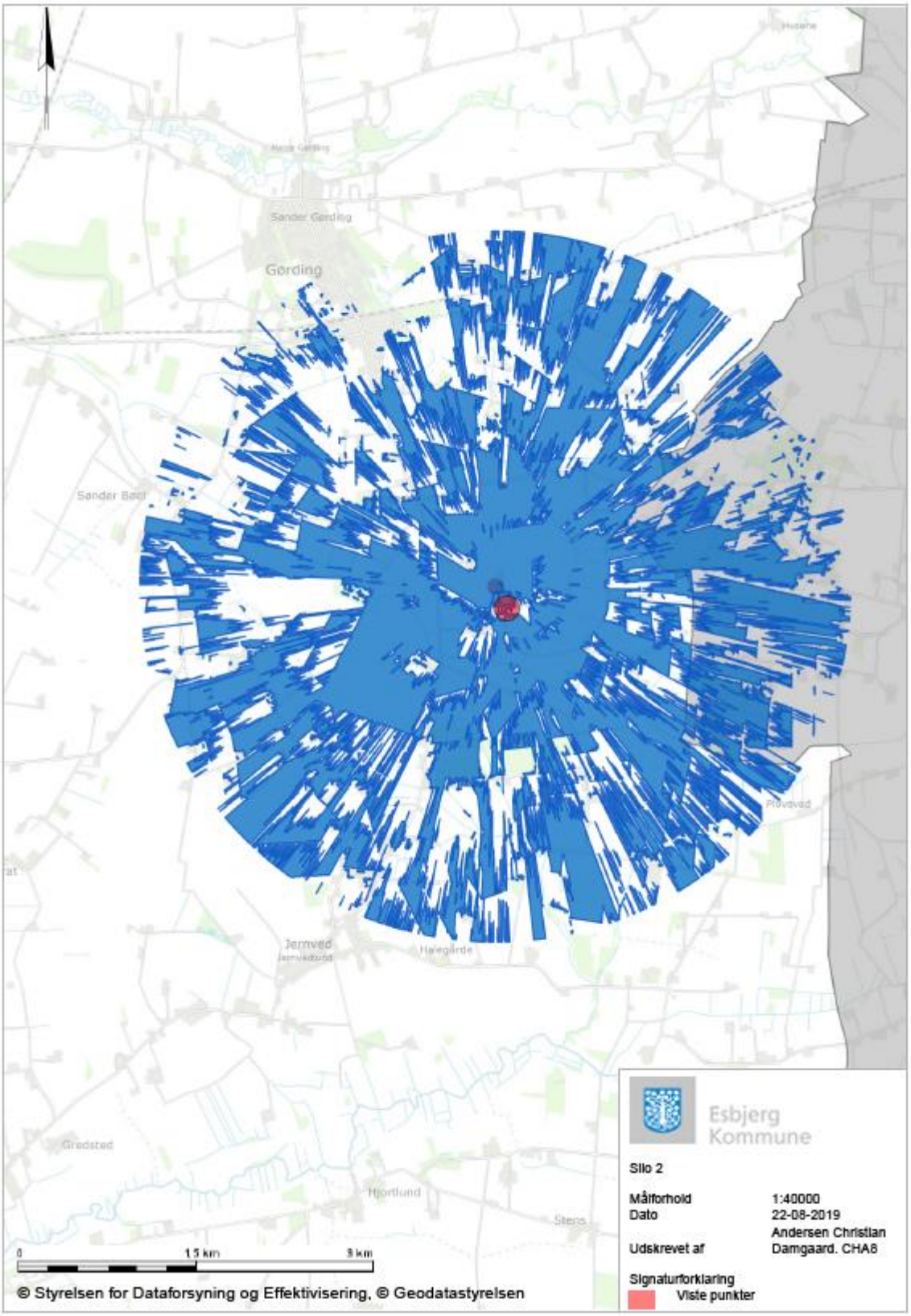
Sønder Gørding
Gørding
Sønder Bøel
Jernved
Halegårde
Gredsted
Hjortlund
Stens
Esbjerg Kommune
Silo 2
Målforhold 1:40000
Dato 22-08-2019
Udskrevet af Andersen Christian Damgaard. CHA8
Signaturforklaring
Viste punkter
0
1.5 km
3 km
© Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, © Geodatastyrelsen

Afsøgte muligheder for at reducere højden af siloerne

For at varetaget hensynet til landskabet har Esbjerg Kommune bedt ansøger om at undersøge mulighederne for at mindske højden af siloerne i forhold til den ansøgte type.

Opbevaringskapaciteten på min. 13-14.000 m^3 korn ønskes fastholdt, se afsnittet "Alternative muligheder", og højden kan herefter reduceres ved at forøge siloernes diameter eller ved at etablere flere lavere siloer.

Ansøger har indsendt en redegørelse for 4 silotyper, der sammenholder dimensioner med etableringsomkostninger. De 4 silotyper har et varierende højde/diameterforhold og volumen, som det fremgår af tabellen nedenfor, og derfor vil der være behov for at opfør 3 i stedet for 2 siloer ved type 6014. Efter redegørelsen er blevet udarbejdet fastholder ansøger ønsket om at opføre type 7514, hvor højde og diameter er omtrent ens.

Type	**7215**	**7514 (ansøgt)**	**7812**	**6014**
Volumen, m^3	7.007	7.179	6.823	4.490
Antal	2	2	2	3
Diameter, m	21,94	22,85	23,75	18,24
Totalhøjde, m	23,50	22,60	20,70	21,30

Tabel 9. Data om afsøgte silotyper

Ud fra et landskabeligt synspunkt vurderes det, at kornsiloerne bør have et udtryk, der for landbrugserhvervet ikke fremstår fremmed. Siloer, hvor diameteren overstiger højden, giver mulighed for at reducere højden ved et givent volumen, men får et udtryk a la oliesiloer, hvis diameteren overstiger højden væsentlig. Type 7812 i tabellen er ud fra denne betragtning mindre ønskelig end den ansøgte type, da diameteren overstiger højden med 3 m.

Type 7215 er 0,9 m højere end den ansøgte type, og tilsvarende 0,9 m tyndere. Da silotypens diameter er mindre end højden, vurderes højden at have en større betydning for landskabspåvirkningen end diameteren, fordi landskabet i forvejen er upåvirket af høj bebyggelse. Type 7215 vurderes derfor at være et ringere alternativ til den ansøgte type.

Ansøger har efterfølgende udbygget redegørelsen med type 6014, som både er 1,3 m lavere og har en diameter, der er 4,6 m mindre, end den ansøgte silotype. For at opnå en tilstrækkelig opbevaringskapacitet for korn vil der dog være behov for at opføre 3 i stedet for 2 siloer.

Ansøger har redegjort for, at totalomkostningerne ved oplagring af korn ved denne løsning vil være ca. 9,3 % dyrere end den ansøgte, primært som følge af ekstra fundaments- og kornfremføringsomkostninger. Dette svarer til ca. 357.000 kr. Esbjerg Kommune finder ikke, at de ekstra omkostninger kan opveje den reducerede landskabelige påvirkning, der er ved at opføre 3 siloer i stedet for 2, som er 1,3 m lavere i højden.

Esbjerg Kommune har ud fra ansøgers indsendte redegørelse overvejet, hvorvidt højden på silotype 6014 kan reduceres væsentlig uden samtidig at påføre ansøger væsentlige ekstraomkostninger. Der er i overvejelserne taget udgangspunkt i, at højden af type 6014 reduceres med 3 meter, så højde og diameter begge er ca. 18,3 m.

For at opnå tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil der ved denne løsning skulle opføres 4 siloer i stedet for 3. Dette vil betyde, at totalomkostningerne forøges yderligere i forhold til type 6014, dvs. ekstraomkostningerne til oplagring af korn forventes at overstige de ca. 357.000 kr. sammenlignet med den ansøgte type 7514.

Esbjerg Kommune vurderer, at de ekstra omkostninger ikke kan opveje den reducerede landskabelige påvirkning, der er ved at opføre 4 siloer i stedet for 2, som er 4,3 m lavere i højden.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke grundlag for at fastsætte skærpede landskabelige vilkår om, at kornsiloerne skal reduceres i højden i forhold til den ansøgte type.

Bilag 3

Visualiseringer og fotos af siloer

Visualiseringer og fotos af siloer er vedlagt i to selvstændige delbilag.

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

Esbjerg Kommune

Teknik & Miljø
Natur & Vandmiljø

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato	4. april 2020
Sagsid	19/29234
Sagsbehandler	Christian Damgaard Andersen
Telefon direkte	76 16 51 24

Visualiseringer og fotos af siloer

Der er indsendt visualiseringer af de to ansøgte umalet galvaniserede kornsiloer fra tre forskellige fotopunkter i landskabet omkring gårdanlægget på Tangevej 7, 6690 Gørding. Placering af de tre fotopunkter er vist på kort 1 herunder.

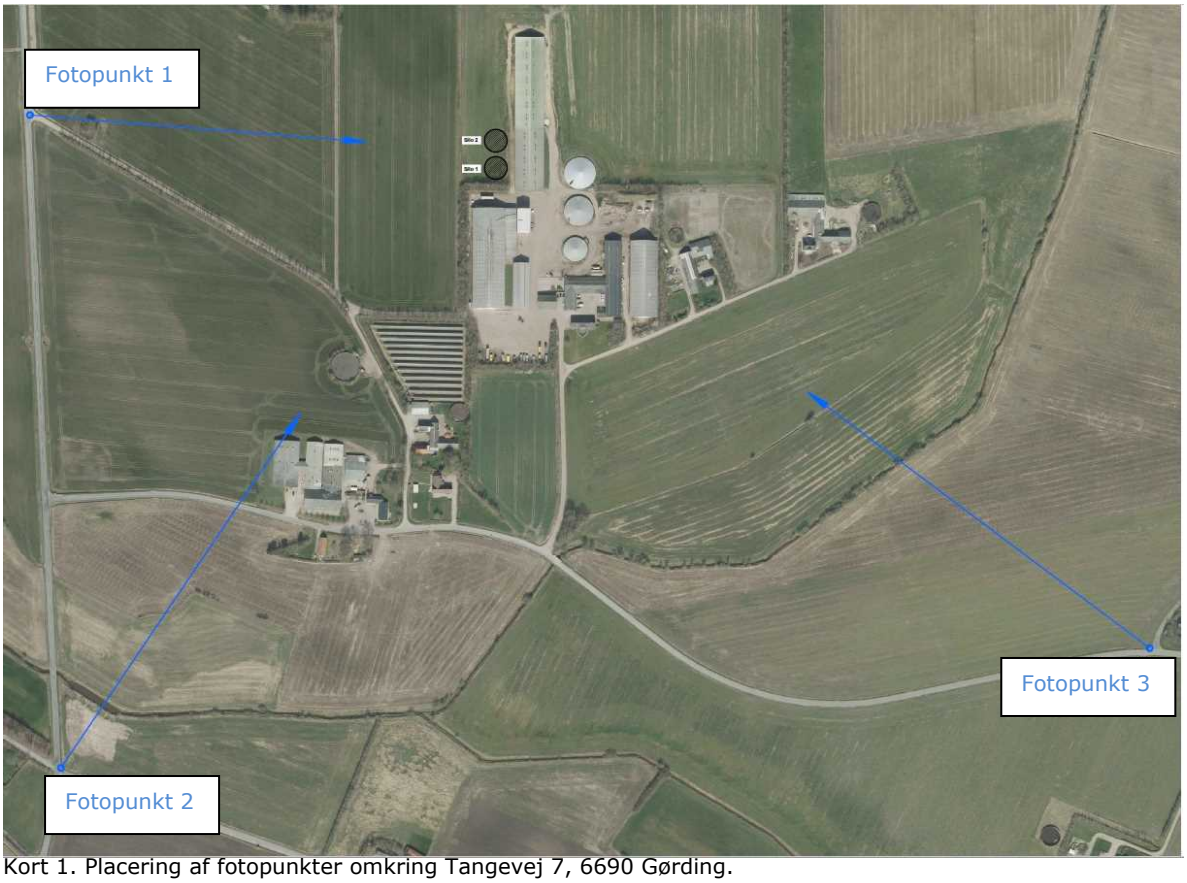

Kort 1. Placering af fotopunkter omkring Tangevej 7, 6690 Gørding.

Fotopunkt 1 er ved krydset Jernvedvej/Tangevej ca. 500 m vest for siloerne på Tangevej 7.

Fotopunkt 2 er ved krydset Jernvedvej/Østerhedevej ca. 775 m sydvest for siloerne på Tangevej 7.

Fotopunkt 3 er ved krydset Tangevej/Hallundvej ca. 865 m sydøst for siloerne på Tangevej 7.

Visualiseringerne fremgår nedenfor i den rækkefølge, der følger af punktopstillingen. De er efterfulgt af et foto, der viser forskellen på nye og ældre galvaniserede siloer, hvor den nærmeste silo er ny og de to øvrige siloer ældre. Nederst er der vist et nærfoto af siden på en silo opført i antracitfarvet bølgeplader.

1 af 2:

1. Fotopunkt 1. Uredigeret foto.
2. Fotopunkt 1. Visualisering.
3. Fotopunkt 1. Visualisering med 8 m høj afskærmende beplantning.
4. Fotopunkt 2. Uredigeret foto.
5. Fotopunkt 2. Visualisering.

2 af 2:

6. Fotopunkt 3. Uredigeret foto.
7. Fotopunkt 3. Visualisering.
8. Foto af nye og ældre galvaniserede siloer.
9. Nærfoto af side på silo opført i antracitfarvet bølgeplader.

<u>Teknik & Miljøs bemærkninger til visualiseringer og fotos:</u>

Fotopunkt 1:
Siloerne er visualiseret som nyere opførte under solpåvirkning, og derfor ses en udpræget grad af genskin i solskin. Det bemærkes, at siloerne med tiden vil få et mere mørkt og mat udtryk, der er mindre øjenfaldende. Denne forskel er fint illustreret i pkt. 8.

I udkastet til miljøgodkendelse er der stillet vilkår om, at siloerne skal afskærmes af 3 rækker hjemmehørende danske træer og buske med en iblandet andel af en hurtigvoksende hvidpil på minimum 20 %. Dette sikrer hurtig afskærmning.

Inden for ca. 5 år forventes beplantningen omkring siloerne at vokse sig op i ca. 8 m højde, som er den situation, der er visualiseret. Efter 10 år forventes beplantningen at være 10-15 m høj, så en endnu større del af siloerne vil være afskærmet, særligt når der er løv på træerne. Der er etableret beplantning omkring stalden, der ses til venstre for siloerne, og derfor vil gårdanlægget på sigt blive afskærmet.

Fotopunkt 2 og 3:
Siloernes merpåvirkning af landskabet bagved eksisterende byggeri vurderes at være begrænset og tåleligt i forhold til bygningsmassens samlede udtryk.